

Степаненко Інна Павлівна

Біобібліографічний покажчик

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ІННА ПАВЛІВНА СТЕПАНЕНКО

Біобібліографічний показчик

Запоріжжя
СТАТУС
2018

С79 Інна Павлівна Степаненко : біобібліогр. покажч. /
КЗ «ЗОУНБ» ЗОР ; [уклад.: Т. Палівода, М. Маслоva,
Г. Мацієвська ; відп. за вип. О. Волкова]. — Запоріжжя :
СТАТУС, 2018. — 104 с., 8 с. іл.

Біобібліографічний покажчик присвячений заслуженому працівнику культури України, директору Запорізької ОУНБ протягом 1982–2014 років Інні Павлівні Степаненко (1948–2018).

Покажчик складається з трьох основних частин, які містять біографічну довідку, спогади колег; окремі видання та публікації автора, інтерв'ю у ЗМІ тощо, перелік видань, над якими працювала І. П. Степаненко як відповідальний редактор та укладач, джерела про її життя та діяльність; тексти деяких останніх публікацій.

Видання адресоване, насамперед, шанувальникам та колегам І. П. Степаненко, а також всім, хто працює у бібліотечній сфері або збирається опанувати професію бібліотекаря.

УДК 016:025.1(477.64-25)(092)Степаненко І. П.

*Світлій пам'яті Інни Павлівни
Степаненко, талановитого
керівника, чудової людини
та чарівної жінки*

ВІД УКЛАДАЧІВ

Бібліографічний покажчик присвячений заслуженому працівнику культури України, незмінному директору Запорізької ОУНБ протягом 1982–2014 років, справжньому професіоналу, людині активної життєвої позиції Інні Павлівні Степаненко, яка понад 44 роки віддала натхненній праці служіння Книзі та 12 листопада 2018 року святкувала 6 свій 70-річний ювілей. Але доля розпорядилась інакше – 30 жовтня її не стало.

Покажчик складається з трьох основних частин та додатків. Перша частина містить біографічну довідку, спомини колег та близьких друзів, які багато років йшли пліч-о-пліч з Інною Павлівною, перелік основних дат життя та діяльності.

Друга частина складається з трьох розділів. У першому зібрані окремі видання І. П. Степаненко, її публікації, вміщені в енциклопедичних та довідкових виданнях, наукових збірниках, матеріалах конференцій, часописах, неопубліковані методичні рекомендації із фондів ЗОУНБ, а також численні інтерв'ю у ЗМІ, присвячені різноманітним напрямам роботи та проблемам бібліотек області. У другому представлені видання, над якими працювала І. П. Степаненко як відповідальний редактор та укладач, а третій розділ вміщує публікації про її життя та діяльність.

Третя частина покажчика включає добірку її окремих публікацій у місцевій пресі.

Видання містить іменний покажчик, в якому зібрані прізвища авторів публікацій, укладачів тощо. Прізвища осіб, відображені за ознакою персоналії, подані у дужках. При прізвищах зазначені номери бібліографічних описів.

У видання включені також світлини з особистого архіву І. П. Степаненко.

Завершують покажчик додатки з фотографіями відзнак та нагород (вибірково) Інни Павлівни.

Бібліографічні описи джерел розташовані за роками видань у зворотньо-хронологічному порядку ¹ (у межах кожного року – за алфавітом назв публікацій), кожний із них має свій ідентифікаційний номер. Загальна кількість бібліографічних записів становить 231 позицію. Представлені матеріали охоплюють період з 1973 по 2018 роки.

Джерелами пошуку були фонди та каталоги Запорізької ОУНБ, бібліографічні покажчики, інтернет-ресурси, серед яких – електронні каталоги провідних бібліотек України, архіви часописів тощо. Добір джерел закінчений у листопаді 2018 року.

Видання адресоване, насамперед, шанувальникам та колегам І. П. Степаненко, всім, хто працює у бібліотечній сфері, переймається нагальними проблемами, впевнено дивиться у майбутнє та хоче досягти високого професійного рівня. А ще тим, хто стоїть на порозі вибору свого життєвого шляху і мріє пов'язати його з необмеженим книжковим світом, опанувати професію бібліотекаря.

¹ Виключення – нормативні документи, які подані на початку третього розділу.

ЧАСТИНА ПЕРША

БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

Інна Павлівна Степаненко народилася 12 листопада 1948 року в с. Лозуватка Шполянського району Черкаської області. У 1966 році закінчила загальноосвітню школу та вступила на бібліотечний факультет Харківського інституту культури, який був фундатором бібліотечної і культурологічної освіти в Україні. В студентському житті вона була активною, ініціативною. Вчилася із захопленням, охоче відвідувала лекції, семінари, колоквиуми.

Одразу по закінченню інституту (1971) Інна Павлівна була направлена на роботу до Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки, з якою назавжди пов'язала своє життя.

Розумну й активну випускницю ХДІК одразу помітили і запропонували працювати у науково-методичному відділі спочатку старшим бібліотекарем, а згодом (1975) – головним бібліотекарем. Робота у відділі дозволила їй набути не лише безцінного практичного досвіду, а й в повній мірі розкрити свої професійні здібності як аналітика і новатора бібліотечної справи.

1978 року її призначають заступником директора з наукової роботи. Саме тоді Інна Степаненко запровадила у бібліотеці комплексну систему управління якістю праці (КСУЯП), яка дозволила узгодити кількісні і якісні показники діяльності закладу з головними завданнями організації праці. За короткий строк на своїй посаді вона успішно демонструє непересічні організаторські здібності, високу працездатність та професіоналізм, завойовує повагу і авторитет у колективі. Саме ці якості стали вирішальними при призначенні Інни Павлівни Степаненко директором ЗОУНБ (1982).

Обласна бібліотека під керівництвом Інни Павлівни Степаненко перетворилася на сучасний інформаційний науковий заклад, в центр новітніх технологій, передових форм і методів обслуговування користувачів та увійшла у п'ятірку найкращих книгозбірень України, з книжковим фондом понад 1,5 мільйона томів. За роки керівництва І.П. Степаненко бібліотека стала

першим лауреатом премії «За досягнення у розвитку культури Запорізького краю» в номінації «За досягнення у бібліотечній справі» (2004), лауреатом народного рейтингу «Видатні Запоріжці» в номінації «Найкращі заклади області» (2012), а трудовий колектив був нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (2004).

Особистими професійними досягненнями Інни Павлівни стали впровадження у бібліотечну практику нових методів господарювання, введення додаткових (сервісних) послуг, створення автоматизованого інформаційного простору, сприяння розробці та прийняттю програм інформатизації бібліотечних процесів, поповнення книжкових фондів, створення комфортних, зручних умов для роботи користувачів та персоналу закладу.

На базі ЗОУНБ проходили заходи **всеукраїнського** (семінар-практикум «Завдання обласних універсальних наукових бібліотек по поліпшенню формування та використання книжкових фондів регіону» (1984), нарада Міністерства культури України «Бібліотеки України, їх гуманістична місія в умовах ринку» (1993), нарада розширеної колегії Міністерства культури і мистецтв України за підсумками діяльності закладів культури і мистецтв у 1997 р.) та **регіонального** масштабу (науково-практична конференція «Сучасний читач та бібліотека» (1990), наукова конференція «Роль бібліотек у відродженні національної культури» (1995), науково-практична конференція «Історія бібліотечної справи на Запоріжжі» (2001), обласна конференція «Сільські бібліотеки в умовах економічних і соціальних перетворень» (2003), науково-практична конференція «Регіональна бібліотека: розвиток потенціалу в сучасному інформаційному просторі» (2004), семінар-тренінг «Організація регіональних програм підтримки і розвитку читання» (2008), обласна конференція «Бібліотека, інформація: регіональний аспект» (2008) та ін.).

За роки наполегливої праці Інна Павлівна здобула незаперечний авторитет і як досвідчений керівник, і як фахівець, і як громадський лідер, і як креативний менеджер. Її неодноразово запрошували на колегії, наради, семінари поділитися досвідом успішного функціонування бібліотеки. Це і доповідь на колегії

Міністерства культури СРСР (1986), виступ на всеукраїнській науково-практичній конференції директорів бібліотек «Електронні ресурси бібліотек» (Кіровоград, 2003), участь у всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми формування та використання бібліотечних фондів публічних бібліотек України» (Севастополь, 2007), участь у засіданні круглого столу «Сучасний читач і бібліотека» (Сімферополь, 2008). А ще вона працювала над розробками регіональних комплексних програм – «Концептуальні напрямки розвитку культури», «Програма розвитку культури Запорізької області на 2005-2007, 2006-2010 рр.», «Поповнення бібліотечних фондів новими книгами та періодичними виданнями», «Інформатизація Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки імені О.М. Горького» та інших проектів нормативних документів з питань бібліотечного законодавства.

Посада директора найбільшої бібліотеки Запорізького краю вимагала від Інни Павлівни постійного вивчення передового світового досвіду. З метою його впровадження у роботу бібліотек області 2010 року вона здійснила поїздку до США, організовану Радою міжнародних досліджень і обмінів (IREX) у рамках проекту «Бібліоміст».

І. П. Степаненко була включена до складу української делегації на 57-му Генеральну конференцію та Сесію Ради ІФЛА (Москва, 1991), брала участь у роботі II Конгресу бібліотекарів України, конференції УБА, науково-практичній конференції, присвяченій 130-річчю НПБ України (1996). Головним результатом її роботи на цих заходах стала тривала підготовка і утворення Запорізької бібліотечної асоціації (1996). На Всеукраїнському форумі інтелігенції (Київ, 2008) директор І. Степаненко представляла Запорізьку область.

Використовуючи минулі та сучасні досягнення бібліотеки, Інна Павлівна спрямувала колектив на опанування найперспективніших ресурсних та сервісних інновацій. Саме під її керівництвом впроваджувалися новітні інтернет-технології та сервіси, засоби автоматизації бібліотечних процесів, йшла потужна модернізація усіх напрямів діяльності закладу. Так, за

сприяння Відділу преси, освіти та культури Посольства США в Україні (IREX) в ЗОУНБ організовано Центр доступу та навчань в Інтернет; колектив отримав грант Посольства США в Україні (проект LEAP «Інтернет-центри в публічних бібліотеках»), завдяки якому запрацював у бібліотеці безкоштовний Інтернет-центр; відкрився регіональний тренінговий центр програми «Бібліоміст» (партнерська угода IREX, USAID, Міністерства культури України); почав діяти сайт бібліотеки і сервіс «Віртуальна довідка».

За ініціатииви Інни Павлівни значна розбудова пройшла і в самій бібліотеці: відкрилися Українсько-канадський бібліотечний центр (спільно з Товариством приятелів України з осередком в Торонто, 2006), «Заочний абонемент» Гете-інституту в Україні та Центр «Вікно в Америку» (2013); при відділі іноземної літератури розпочав свою роботу Регіональний ресурсний центр для викладачів англійської мови (за допомогою Посольства США в Україні, 2007); створені відділ цінних і рідкісних видань (2012), редакційно-видавничий сектор та Центр національних культур (2014), конференц-зала. Для залучення батьків і їх зручного проведення часу в бібліотеці спеціально створена дитяча кімната.

З 1995 року в ЗОУНБ започатковано святкування Дня бібліотеки – з відвіданням визначних міст України, з акціями «Ніч у бібліотеці» та бібліотечним надвечір'ям «Згуртована родина – єдина Україна» тощо. Ці загальноміські бібліотечні акції разом із впровадженням PR-технологій – мультимедійних засобів, стендових презентацій, рекламних роликів, сприяли підсиленню позитивного іміджу закладу серед місцевої громади.

Окрім управлінських якостей, Інна Павлівна мала і журналістський хист з особливим авторським стилем. Вона написала понад 200 нарисів, статей, започаткувала та укладала збірку «Бібліотека, роки, люди, долі», яка стала літописом Бібліотеки, редагувала календар «Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя» та інші покажчики, підготовлені бібліотекою. Про високий рівень підготовки видань свідчить той факт, що декілька років поспіль довідково-бібліографічні видання «Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя» ставали переможцями і лауреатами регіонального

конкурсу на краще методичне та бібліографічне видання публічних бібліотек Півдня України (м. Одеса).

За велику подвижницьку працю та життя, присвячене розвитку бібліотечної справи Запорізького краю, Інна Павлівна Степаненко неодноразово відзначалася нагородами і відзнаками. В її активі: нагрудний знак Міністерства культури СРСР «За відмінну роботу» (1991), звання першого лауреата обласної щорічної премії імені А. І. Бальцера (1998), почесне звання «Заслужений працівник культури України» (1999), Почесна відзнака міністерства культури і мистецтв України «За багаторічну плідну працю в галузі культури» (2004), медаль Запорізької облдержадміністрації «За розвиток Запорізького краю» (2007) III ступеня, орден «За заслуги перед Запорізьким краєм» III і II ступенів (2008, 2013), медаль Запорізької єпархії УПЦ «Покров Пресвятої Богородиці» II ступеня (2013), Почесна грамота Запорізької обласної ради (2008), почесне звання «Гордість Запоріжжя» (2009) тощо.

2014 р. у віці 66 років Інна Павлівна пішла на заслужений відпочинок.

Раптова смерть (30 жовтня 2018 року) вирвала чудову людину з життя. Тепер це видання – знак пам'яті і великої пошани яскравій особистості, яка всім своїм життям прислужилася українській культурі.

ДРУЖБА НА ВСЕ ЖИТТЯ

Роки як ріки, плінуть, забираючи на своєму шляху все мілке, дріб'язкове, миттєве, залишаючи в пам'яті, як блискавки, моменти, епізоди, які згадуєш все життя.

Спогади переносять мене в 1966 рік, в Харківський державний інститут культури, де ми і познайомилися з Інною Степаненко. Вона була старостою групи (на жаль, не моєї) і запам'яталась, мабуть, всім студентам своєю активністю, організованістю, а ще завжди намагалася зробити для своєї групи все, що було в межах її компетентності. Ми навіть заздрили її однокурсникам. Вона була лідером, ним залишається і понині. Подружилися ми пізніше, в 1970 році, коли приїхали за державним призначенням до Запорізької обласної наукової бібліотеки. Зблизило нас «квартирне питання» (винаймали куток в кімнаті разом з господинею і одним ліжком на двох). Але тоді це особливо не обтяжувало. Потім був гуртожиток на цілих 8 років. І була молодість, яка не помічала побутових незручностей. Ми були щасливі. Ходили на фото- та художні виставки, гастролювали столичних театрів, відвідували кіноклуб «Відродження».

Її першим місцем роботи в бібліотеці став науково-методичний відділ. Вчорашня студентка, а сьогодні методист, який повинен давати поради на місцях в області, – це дуже відповідально. Відмінниця в навчанні (диплом з відзнакою), з практикою зіткнулася вперше. Але не розгубилася, з величезною напористістю почала вивчати звіти роботи бібліотек області, фахову періодику, прислуховувалася до порад досвідчених колег. Інна Павлівна стала методистом, знаним в області, яку поважали, а її поради сприймали як керівництво до дії. Може, саме тоді вона визначила для себе життєве кредо: «Очі бояться, а руки роблять»?

Ця старанність не залишилася поза увагою. Спочатку стала головним бібліотекарем науково-методичного відділу (як ми тоді говорили – «головним методистом»), а потім її призначили на посаду заступника директора з наукової роботи. Це була її стихія, в яку вона поринула з головою. Колись мріяла стати журналістом, а познайомившись детальніше з бібліотекою,

вирішила, що це «два в одному». І була права, зараз і термін є такий – «бібліотечна журналістика».

Настав 1982 рік. Директор бібліотеки А. І. Бальцер вийшов на заслужений відпочинок, а Інні Павлівні запропонували посаду директора. Ми радилися з нею. З науковою роботою, я була впевнена, вона справиться, а ось господарська частина – незвичне для неї. Але вона вирішила – спробую. І «спробувала» на цілих 32 роки. З усіх колишніх директорів – найдовший термін. Маючи професійні та організаторські здібності, принциповість, відповідальність, Інна Павлівна швидко опанувала цю посаду. Але були і труднощі. Прийшли важкі 90-ті – роки боротьби за виживання бібліотеки. Інна Павлівна все здолала, все витримала, витримав і колектив.

Наслідуючи досвід інших обласних бібліотек країни, в Запорізькій ОУНБ розпочалась «ера» автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів: створення електронного каталогу, відкриття зали електронних ресурсів, нових сучасних відділів, нових сфер інформаційного обслуговування, всього не перелічиш.

Колектив бібліотеки поповнився молодими співробітниками, які не мали професійної освіти. Завдяки умовлянням, бесідам Інни Павлівни, всі вони вивчилися і отримали дипломи про середню спеціальну та вищу освіту. За досягнення бібліотеки під керівництвом Інни Павлівни, їй було присвоєно звання «Заслужений працівник культури України». Ми пишалися своїм директором!

Для Інни Павлівни Бібліотека – це живий організм з його історією, долею, людьми. Приступаючи до написання історії бібліотеки для видання «Повний вік моєї бібліотеці», вона працювала в обласному архіві, перевернула гори документів, вивчала звіти роботи бібліотеки за певні періоди і навіть використала огляд роботи Запорізької обласної бібліотеки, складений студенткою-практиканткою Т. Н. Диковою за 1951 рік. Було ще багато інших праць, які Інна Павлівна присвятила своїй рідній Бібліотеці. Серед них окремо стоять збірки нарисів та фотодокументів «Бібліотека, роки, люди,

долі» (ніхто до неї нічого подібного не робив). Опрацьовуючи джерела до чергових випусків, вона вклала душу в пошуки матеріалів і, наче крихти золота, відбирала яскраві моменти із життя бібліотеки. Це видання було і залишається неперевершеним.

Даруючи мені перший випуск цієї збірки, вона написала: «З повагою і подякою за спільну творчу роботу, взаєморозуміння та особисту дружбу». Я горда і пишаюсь цим.

Між першим і другим поверхом бібліотеки намальоване панно «Апельсинове дерево» з позначенням відділів бібліотеки, яке з'явилося за задумом Інни Павлівни. Це символ нашої Бібліотеки, яка, як це дерево, попри всі негаразди, вистояла, міцно тримається на ногах і буде ще довго жити і дарувати плоди знань і радість зустрічей людям, які приходять сюди.

Любов Беляєва, колега і подруга

ДИРЕКТОР, ЛЮДИНА, ПОДРУГА

Познайомилися ми з Інною Павлівною (тоді просто Інною) у 1976 році, коли я по закінченні Харківського інституту культури прийшла на роботу в «Горківку» (як ми - і співробітники, і читачі - тоді говорили). Анатолій Іванович Бальцер, наш директор, направив мене на роботу у методичний відділ, де на той момент зібрались «корифеї» бібліотечної справи: Стелла Віталіївна Пономарьова (завідуюча відділом), Людмила Іванівна Смиченко, Клавдія Яківна Назаренко (Протасова), Валентина Іванівна Жук, Ольга Павлівна Тарануха (Башкатова), Тетяна Згурська. Між мною, Інною та Тетяною Згурською відразу склалися дружні, довірливі відносини.

Наприкінці 1977 року стався пам'ятний переїзд бібліотеки з її величезними фондами у нове приміщення на проспекті Леніна (зараз Соборний). З моменту відкриття нового Храму книги всі ми розійшлися по різних відділах: Інна Павлівна

зайняла посаду заступника директора з наукової роботи, а я, попрацював під керівництвом Людмили Іванівни Смиченко в улюбленому відділі мистецтв, стала завідуючою відділом інформації з питань культури та мистецтва. Ми продовжували по-дружньому спілкуватися та ще й розташування кабінетів поруч – на 6-му поверсі – сприяло цьому.

Потім, у 1982 році, Інна Павлівна змінила на посаді директора А. І. Бальцера, а я почала працювати завідуючою відділом мистецтв. З того часу я пізнала Інну Павлівну як мудрого, турботливого керівника, людину з багатогранними інтересами, чудового психолога та просто доброго товариша, який думає про бібліотеку та її колектив, як про свій другий дім та другу родину.

Згадую наші чудові новорічні капусники, жартівливі привітання та виступи. Інна Павлівна завжди заразливо сміялася вдалим жартам, дуже полюбляла частушки відділу мистецтв, які складала Лілічка Хватикова (світла їй пам'ять!). Ми співали: «Інна Павлівна, душа, до чого ж ти хороша!». Це було у день її народження, і не один рік поспіль, а вже як візитівка відділу мистецтв.

Наприкінці 90-х років мене обрали на громадську посаду скарбника у профком бібліотеки, а з 2000 року – головою профкому. Наша співпраця з директором стала ще тіснішою. Конфліктів між директором та колективом не було – Інна Павлівна добре розуміла потреби та бажання колективу бібліотеки, і в той же час була суворим та вимогливим керівником. Цінувала професіоналізм, бажання навчатися, знаходити інноваційні форми та методи роботи.

Дуже серйозно Інна Павлівна підходила до роботи над черговим Колективним договором між адміністрацією та колективом, спираючись на Закони, додержувала конституційні права співробітників, враховувала всі зміни, додатки у підзаконні акти. Директор намагалася при будь-якій можливості заохотити ініціативних співробітників, дати премію всім, якщо була така можливість.

А скількох працівників, які пішли з бібліотеки на так звані

«вільні хліба», Інна Павлівна прийняла назад на роботу, хоча могла й не робити цього - «образитися»! Навіть не одиниці – десятки наших співробітників повинні бути вдячними за це Інні Павлівні!

А наші діти – Інна Павлівна знала їх усіх, пам'ятала не тільки імена, а й хто що любить, які в кого проблеми, й завжди переймалась нашими потребами.

На жаль, життя склалося так, що Інна Павлівна у розквіті років і сил наприкінці 2014 року пішла з посади директора та переїхала на свою Малу Батьківщину – село Лозуватка Шполянського району Черкаської області, де її чекали найрідніші люди – мама та молодша сестра Галина. Інна Павлівна і тут не сумувала: вивчала родинний архів, зайнялася прикрашанням рідної хати керамічною мозаїкою, опікувала місцевих котів та собак, із задоволенням працювала у городі, і читала, читала, читала... Всі ці роки вона жваво цікавилася життям рідної бібліотеки, подіями, які відбувалися в її стінах. Інна Павлівна декілька разів на рік приїздила до Запоріжжя та обов'язково відвідувала свою другу домівку – Бібліотеку.

Важко змиритися з думкою, що Інни Павлівни вже нема з нами. Ми планували широко, всім колективом, відзначити її ювілей – 70-річчя. Не сталося... І хто, дивлячись на цю квітучу, яскраву жінку, завжди одягнену зі смаком та шармом, дав би їй стільки років!

Дорога Інна Павлівна, ми пам'ятаємо Вас і будемо пам'ятати завжди! Людину, керівника, професіонала, інтелектуала, чарівну жінку! Світла Вам пам'ять!

*Олена Савкіна,
завідуюча відділом мистецтв ЗОУНБ*

ЖИТТЯ, ВІДДАНЕ БІБЛІОТЕЦІ

Історію бібліотечної справи, як і історію держави, творять особистості. З отриманням незалежності України сформувався тип керівника нової формації, діяльність якого відповідає сучасним потребам суспільства. Саме до таких керівників належить Інна Павлівна Степаненко – директор Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки.

Бібліотека увійшла в її життя в юності і 45 років була не просто місцем роботи, а сенсом життя. Народилася Інна Павлівна на Черкащині, у с. Лозоватка (Лозуватка) Шполянського району. Там пройшли її дитячі роки, шкільна юність. Після закінчення Харківського інституту культури доля привела її до Запорізької ОУНБ. Саме тут вона пройшла шлях від старшого бібліотекаря до директора бібліотеки, яку очолювала з 1982 до 2014 рр.

Інна Павлівна вважала краєзнавчу роботу бібліотеки одним із найважливіших напрямків. Вона була ініціатором утворення краєзнавчого відділу в 2002 році, адже характерною рисою нашого часу є активний інтерес до історії, зокрема, історичного краєзнавства. Завжди брала активну участь у всіх заходах відділу. Постійно стежила за тим, щоб книги краєзнавчої тематики обов'язково надходили до бібліотеки, писала листи до друкарень, які не надсилали обов'язковий примірник, слідувала за тим, що пишуть засоби масової інформації про нашу бібліотеку.

Під її керівництвом розпочалася робота по комп'ютеризації бібліотечно-бібліографічних та інформаційних процесів, і першим відділом, фонд якого було внесено до «Електронного каталогу бібліотеки», став фонд краєзнавчого відділу. Це робить його не тільки частиною національного ресурсу, а й світової культури.

Велику увагу приділяла видавничій діяльності відділу, стежила за тим, щоб краєзнавчі бібліографічні видання відповідали науковому рівню, виходили вчасно і мали привабливий вигляд (крім бібліотек області, вони надходили

до Національної бібліотеки України ім. Я. Мудрого, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Національної історичної бібліотеки України та ін.). При ній розпочався випуск видань краєзнавчих серій «Дослідники рідного краю», «Міста та села Запорізької області», «Письменники Запорізького краю», «Герої України – наші земляки», «Митці Запорізького краю» (видає відділ мистецтв). На той час в структурі бібліотеки не було редактора, тому Інна Павлівна редагувала все, що видавалося в бібліотеці, у тому числі і наші видання, часто писала до них вступні статті. На одному з привітань з нагоди дня народження співробітники краєзнавчого відділу присвятили її редакторській праці такі слова:

*...Редактора работа важней иных работ,
Внимание ослабнет – ошибка проползет.
Но жизнь еще надежде до той поры, пока
Директор наш сжимает перо в своих руках...*

І. П. Степаненко стала гідним продовжувачем справи свого попередника – А. І. Бальцера, який вперше розпочав роботу по вивченню історії бібліотечної справи, зокрема нашої бібліотеки.² Вона стала першим лауреатом обласної щорічної премії імені А. І. Бальцера в галузі бібліотечної справи (започаткувало обласне відділення Українського фонду культури).

Підготувала і видала 4 випуски збірника «Бібліотека, роки, люди, долі». Значення цієї роботи неоціненне, адже це історія не тільки бібліотеки, але й людей, які в ній працювали.

Щорічні краєзнавчі читання також розпочалися не без її участі. Вона була присутня майже на всіх, виступала з повідомленнями, обговорювала результати. Матеріали читань публікувалися у збірниках «Бібліотечне краєзнавство», «Історія бібліотечної справи на Запоріжжі».

Своїми знаннями, досвідом, власними думками про культуру, книгу, бібліотеку охоче ділилася з колегами, молодими фахівцями, громадськістю на семінарах, нарадах,

² На службі народів. (Нарис з історії Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки імені О. М. Горького). 1905–1999 / А. І. Бальцер. – 2-ге вид. – Запоріжжя : Поліграф, 2002. – 80 с.

зустрічах за круглим столом, у пресі, на каналах обласного телебачення і радіомовлення.

Вона турбувалася про підготовку молодих спеціалістів, які в подальшому гідно замінять працюючих сьогодні. Протягом багатьох років була головою державної екзаменаційної комісії Мелітопольського училища культури.

Уважно ставилася і до різних життєвих проблем працівників старшого покоління, тих, хто ще працював, і тих, хто знаходився на заслуженому відпочинку.

За її ініціативи проводилася і культурно-масова робота в колективі. Якими прекрасними були свята до Всеукраїнського дня бібліотек, 8 Березня, Нового року! Всі, хто брав участь або був просто присутній на них, запам'ятали їх на все життя.

За багаторічну сумлінну працю І. Степаненко неодноразово відзначалася Почесними грамотами та листами подяки, серед яких знак Міністерства культури СРСР «За відмінну роботу» (1991), звання «Заслужений працівник культури України» (1999). Діяльність бібліотеки також високо оцінена запорізькою громадою. У 2007-2013 роках Інна Павлівна, як керівник закладу, була нагороджена медаллю «За досягнення у розвитку Запорізького краю» III ступеня (2007) та орденами «За заслуги перед Запорізьким краєм» III та II ступенів (2008 та 2013 рр. відповідно), згідно Народного рейтингу серед жителів м. Запоріжжя – отримала звання «Гордість Запоріжжя» (2009). КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР був відзначений дипломом лауреата Народного рейтингу «Видатні запоріжці» у номінації «Найкращі заклади області» (2012). І. Степаненко обиралася депутатом обласної ради народних депутатів у 1984-1989 рр.

Без перебільшення можна сказати, що Інна Павлівна внесла значний вклад у розвиток бібліотечної справи, як на Запоріжжі, так і в Україні. Вона віддавала всі сили обраній професії. Її енергія і творча ініціатива були спрямовані на підвищення авторитету бібліотек в суспільстві та іміджу професії бібліотекаря.

*Ганна Нагорна,
завідувач відділу краєзнавства (2002-2016)*

НА СПОМИН ПРО ІННУ ПАВЛІВНУ СТЕПАНЕНКО

Ось і довелося відвідати с. Лозоватка на Черкащині, куди завжди гостинно запрошувала нас І. П. Степаненко. Але, на жаль, побували там за сумним приводом.

30 жовтня 2018 року після тяжкої, швидко протікаючої хвороби, Інни Павлівни не стало. Передчасно пішла з життя чуйна людина, особистість, колега, фахівець високого рівня.

Мала Батьківщина Інни Павлівни – мальовниче село у Шевченківському краї, місце, де проживали її предки, а нині у «родинному гнізді» живуть 94-річна матуся та молодша сестра Галина. Батько – ветеран війни, залишив по собі пам'ять як один з учасників створення відомого в Україні Лозоватського дендропарку та висадженими власноруч рідкісними рослинами.

До сільського подвір'я, де, після виходу на пенсію, Інна Павлівна мешкала останні чотири роки, ми зайшли з відчуттям неможливості прийняття цієї сумної події: ще живі осінні квіти, які вирощувала хазяйка, зібрані запашні дозрілі яблука, охайно облаштована присадибна ділянка, художньо оформлений паркан. В усьому відчувається невтомна праця рук, велика любов, душевне тепло Інни Павлівни до рідної домівки.

За словами односельчан, сім'я Степаненків жила дуже скромно. Батьки працювали у колгоспі, сестри успішно навчалися у школі. Згодом, отримавши вищу освіту, кожна обрала свій шлях у професії.

Багато добрих, щирих слів щодо Інни Павлівни ми почули від сусідів, однокласників і подруг: про її доброзичливість, порядність, готовність допомогти не лише літнім самотнім односельчанам, а й бездомним слабким тваринам (про тепле ставлення до котів знали всі), навіть курки жили на подвір'ї по декілька років, «бо красиві і ручні».

Близька подруга (Інна Скрипник) згадувала про нерозривні дитячі зв'язки і в зрілому житті з Інною Павлівною. Зокрема, опинившись разом у Запоріжжі, вони підтримували

давнію дружбу, часто ходили в гості, спілкувалися «по душах», поздоровляли одна одну зі святами. Мабуть, тому Інна Скрипник так реально, на ментальному рівні, відчула час уходу подруги з життя.

Завжди весела, не за роками гарна – такою запам'ятали Інну Павлівну друзі на останній шкільній зустрічі: «Інно, ти все молодієш», – шуткували хлопці з сивиною у волоссі.

Однак, не всім односельчанам було відомо, що їхня землячка більше 30 років очолювала найкрупнішу книгозбірню в Запорізькому регіоні. Мала високі державні нагороди, в тому числі звання «Заслужений працівник культури України». Бібліотека, в яку вона вкладала серце, душу, турботу, завдяки її повсякденній наполегливій праці перетворилася в один із найпотужніших бібліотечних закладів країни.

Спілкування з цією мудрою, порядною людиною особисто для мене було приємним і корисним в людському та професійному сенсі. Я багато чого навчилася у Інни Павлівни за роки спільної роботи. Завжди спостерігала за тим, як вона працює. Її настільними книгами були довідники, словники, статистичні та аналітичні матеріали. При написанні статей, доповідей, методично-бібліографічних посібників вона глибоко вивчала проблему, вміла чітко викладати свої думки – тут, можливо, відчувався її інтерес в юності до журналістики. В спадок від Інни Павлівни залишилися унікальні видання з історії бібліотеки – серія «Бібліотека, роки, люди долі», фундаментальні випуски календаря «Знаменні і пам'ятні дати Запоріжжя», багато наукових праць. Деякі з них були визнані переможцями в якості конкурсних робіт на всеукраїнському рівні.

Бібліотека була тим місцем роботи, яке стало життям, долею, а колектив – другою сім'єю Інни Павлівни. Якось вона сказала: «Я люблю свою роботу, свою професію», і потім додала: «А ще я люблю всіх вас і зичу щастя, здоров'я, процвітання нашій рідній бібліотеці». Це останнє побажання тим, з ким залишилося її серце назавжди.

Закінчився земний шлях Інни Павлівни Степаненко, шлях, наповнений сподіваннями, прагненнями, успіхами, іноді труднощами. Нехай їй буде Царство Боже на Небі.

Ми завжди пам'ятатимемо Вас, дорога Інно Павлівно!

*Н. А. Купреєва,
заступник директора
ЗОУНБ (1992-2014)*

ОСНОВНІ ВІХИ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ

12 листопада 1948 р. 1966 р.	Народилася в с. Лозоватка (Лозуватка) Шполянського р-ну Черкаської обл. Закінчила загальноосвітню школу та вступила до Харківського інституту культури на бібліотечний факультет
1970 р.	Закінчила Харківський інститут культури і отримала кваліфікацію бібліотекар- бібліограф
1970-1975 рр.	Старший бібліотекар науково-методичного відділу Запорізької ОУНБ ім. О. М. Горького
1975-1977 рр.	Головний бібліотекар науково-методичного відділу Запорізької ОУНБ ім. О. М. Горького
1978-1982 рр.	Заступник директора з наукової роботи Запорізької ОУНБ ім. О. М. Горького
1982-2014 рр.	Директор Запорізької ОУНБ ім. О. М. Горького
1984-1989 рр.	Депутат Запорізької обласної ради народних депутатів
1984 р.	На базі ЗОУНБ відбувся республіканський семінар-практикум за темою «Завдання обласних універсальних наукових бібліотек по поліпшенню формування та використан- ня книжкових фондів регіону» (м. Запоріжжя)
1986 р.	Доповідь на колегії Міністерства культури СРСР (за результатами вивчення стану роботи органів культури і бібліотек Запорізької області по реалізації Положення про бібліотечну справу в СРСР)
1990 р.	На базі ЗОУНБ відбулась науково-практична конференція «Сучасний читач та бібліотека» (м. Запоріжжя, 24-27 верес.)
1991 р.	Нагороджена знаком Міністерства культури СРСР «За відмінну роботу» У складі української делегації взяла участь у

- 57-й Генеральній конференції і Сесії Ради ІФЛА (м. Москва)
- 1993 р.** На базі ЗОУНБ відбулась нарада Міністерства культури України «Бібліотеки України, їх гуманістична місія в умовах ринку» (травень)
- 1995 р.** Виступ на науковій конференції «Роль бібліотек у відродженні національної культури» (м. Полтава)
- 1996 р.** За ініціативою директора утворена Запорізька бібліотечна асоціація
- 1998 р.** Стала першим лауреатом обласної щорічної премії імені А. І. Бальцера в галузі бібліотечної справи області, заснованої Запорізьким відділенням Українського фонду культури
- 1999 р.** Присвоєне почесне звання «Заслужений працівник культури України»
- 2001 р.** На базі ЗОУНБ відбулась науково-практична конференція «Історія бібліотечної справи на Запоріжжі» (м. Запоріжжя, 26-27 верес.)
Організований Центр доступу та навчань в Інтернет за сприянням Відділу преси, освіти та культури Посольства США в Україні (IREX)
- 2003 р.** Виступ на всеукраїнській науково-практичній конференції директорів державних та обласних універсальних наукових бібліотек «Електронні ресурси бібліотек» (м. Кіровоград, 14-17 жовт.)
На базі ЗОУНБ відбулась обласна конференція «Сільські бібліотеки в умовах економічних і соціальних перетворень» (м. Запоріжжя, 24-25 верес.)
Отриманий грант Посольства США в Україні (проект LEAP «Інтернет-центри в публічних бібліотеках») та відкритий безкоштовний Інтернет-центр

2004 р.

Колектив ЗОУНБ ім. О. М. Горького нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України

Нагороджена почесною відзнакою «За багаторічну плідну працю в галузі культури» Міністерства культури і мистецтв України

Під керівництвом І. П. Степаненко бібліотека стала першим лауреатом премії «За досягнення у розвитку культури Запорізького краю» в номінації «За досягнення у бібліотечній справі»

На базі бібліотеки відбулась науково-практична конференція «Регіональна бібліотека: розвиток потенціалу в сучасному інформаційному просторі» (м. Запоріжжя, 13 жовт.)

2007 р.

Нагороджена медаллю Запорізької облдержадміністрації «За розвиток Запорізького краю»

Участь у всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми формування та використання бібліотечних фондів публічних бібліотек України» (м. Севастополь, 3-7 верес. 2007 р.)

2008 р.

Нагороджена орденом Запорізької обласної ради «За заслуги перед Запорізьким краєм» III ступеню

На базі ЗОУНБ відбулась обласна конференція «Бібліотека, інформація: регіональний аспект» (25 верес.)

Участь у засіданні круглого столу «Сучасний читач і бібліотека» (м. Сімферополь, 15-18 верес.)

Участь в освітньому семінарі-тренінгу «Організація регіональних програм підтримки і розвитку читання» (м. Москва)

- У складі делегації представляла Запорізьку область на «Всеукраїнському форумі інтелігенції» (м. Київ, 26-27 берез.)
- 2009 р.** Отримала почесне звання «Гордість Запоріжжя»
- 2010 р.** Відкритий регіональний тренінговий центр програми «Бібліоміст» (партнерська угода IREX, USAID, Міністерства культури України)
Здійснила навчальну поїздку до США, організовану для керівників ОУНБ України Радою міжнародних досліджень і обмінів (IREX) у рамках проекту «Бібліоміст»
- 2011 р.** Проведена обласна акція «Бібліотекам – суспільну підтримку»
- 2013 р.** Нагороджена орденом Запорізької обласної ради «За заслуги перед Запорізьким краєм» II ступеня
Участь у тренінгу «Шляхи сталого розвитку і функціонування регіональних тренінгових центрів» за програмою «Бібліоміст» (м. Київ)
Участь у VII Всеукраїнській науково-практичній конференції «Бібліотека і книга в контексті часу» (м. Київ, 17-18 квітня)
- 2014 р.** Нагороджена медаллю Запорізької єпархії УПЦ «Покрова Пресвятої Богородиці» II ступеня
- 30 жовтня 2018 р.** Відійшла у вічність

ЧАСТИНА ДРУГА

ПУБЛІКАЦІЇ І. П. СТЕПАНЕНКО ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМИ БІБЛІОТЕК ОБЛАСТІ

*Неможливо віддати понад 40 років
своїєї трудової діяльності справі,
якою ти займаєшся, не відчуючи
до неї потягу душі, справжньої лю-
бові і відданості.*

І. П. Степаненко³

1. Горбенко І. Оцифрування як засіб збереження книжкових видань бібліотек [Електронний ресурс] : [окремі аспекти організації поповнення фонду електронними документами Запорізької ОУНБ, запропоновані І. Степаненко] / Інна Горбенко // Медіапростір. – 2015. – Вип. 8. – С. 129–133. – Режим доступу: <https://tinyurl.com/uxuj2n25>

2. Американские заметки директора библиотеки / И. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : ВАЛПІС, 2014. – Вип. 4. – С. 103–116.

3. Бібліотека від ювілею до ювілею / І. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : ВАЛПІС, 2014. – Вип. 4. – С. 74–102.

4. Библиотеки Запорожья [Электронный ресурс] : [проект Сергея Петкова «Символы Запорожья». О Запорожской ОУНБ рассказывает директор библиотеки Инна Степаненко] // YouTube. Petkov Sergey. – Электрон. видеодан. (1 файл : 15:35

³ Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ» ЗОР ; [уклад., ред. та відп. за вип. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя, 2014. – Вип. 4. – С. 7.

мин.). – [Запорожье], 10 февр. 2014. – Режим доступа: <https://youtu.be/fnCKyaNVans> (дата просмотра: 08.10.2018).

5. Від укладача / І. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : ВАЛПІС, 2014. – Вип. 4. – С. 3–8.

6. «Мы постоянно стремимся к развитию!» [Электронный ресурс] : [интервью директора Запорож. ОУНБ Инны Степаненко] // Верже : сайт. – Режим доступа: <http://verge.zp.ua/2014/10/02/inna-stepanenکو-myi-postoyanno-stremimsya-k-razvitiyu>

7. Наставництво: краще з минулого, що працює на майбутнє / І. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : ВАЛПІС, 2014. – Вип. 4. – С. 9–33.

8. Новости МТМ - Горьковка разбогатела уникальными книгами [Электронный ресурс] : [о выставке «Книжные подарки» ко Дню рождения Запорожской ОУНБ, в т.ч. интервью директора Инны Степаненко] // YouTube. Телеканал Z. – Электрон. видеодан. (1 файл : 2:23 мин.). – [Запорожье], 21 янв. 2014. – Режим доступа: <https://youtu.be/wIcpBuJVKpE> (дата просмотра: 08.10.2018).

9. Організація комфортного середовища для користувачів ОУНБ / І. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : ВАЛПІС, 2014. – Вип. 4. – С. 117–126.

10. Тайны библиотек Запорожья [Электронный ресурс] : [о фондах библиотек Запорожья; о Запорож. ОУНБ рассказывает директор библиотеки Инна Степаненко / интервью провел Сергей Петков] // Запорізька Січ : сайт. – Режим доступа: <http://sich.zp.ua/tajny-bibliotek-zaporozhya/>

11. Чуприна А. Инна Степаненко: «Мы преданны читателям, и они нам не изменяют» : [интервью с директором

ЗОУНБ Інної Степаненко / провела Анна Чуприна] // МИГ. – 2014. – 23 янв. (№ 4). – С. 12.

12. Акція «Ніч у бібліотеці» – свято для всіх / І. Степаненко // Бібл. планета. – 2013. – № 1. – С. 17–19.

13. Акція «Библионочь-2013» [Електронний ресурс] : [про акцію «Ночь в библиотеке 2013» Запорозж. ОУНБ, в т.ч. інтерв'ю директора Інни Степаненко] // YouTube. Тарелка ТВ NEWS. – Електрон. відеодан. (1 файл : 1:31 мин.). – [Запорозжє], 1 окт. 2013. – Режим доступу: <https://youtu.be/i1zQq6bU76Q> (дата перегляду: 08.10.2018).

14. Бібліотека ім. Горького [Електронний ресурс] : [про роботу бібліотеки розповідає директор Інна Степаненко / репортаж Надії Колесникової] // YouTube. Владимир Сидорин. – Електрон. відеодані (1 файл : 4:49 хв.). – [Запоріжжя], 8 лют. 2013]. – Режим доступу: <https://youtu.be/DfDoUS7Y5pA> (дата перегляду: 08.10.2018).

15. «Даруй мне тишь твоих библиотек...» : [беседа с директором ЗОУНБ И. П. Степаненко / провела Инесса Атаманчук] // Art of LIFE. – 2013. – № 2. – С. 34–38.

16. Криза бібліотек чи криза особистості? / І. Степаненко // Запоріз. правда. – 2013. – 13 квіт. (№ 43). – С. 4.

17. Новини МТМ – Запорозжжє ночували в бібліотеці [Електронний ресурс] : [про акцію «Ночь в библиотеке 2013» Запорозж. ОУНБ, в т.ч. інтерв'ю директора Інни Степаненко] // YouTube. Телеканал Z. – Електрон. відеодан. (1 файл : 3:15 мин.). – [Запорозжє], 30 сент. 2013. – Режим доступу: https://youtu.be/ewxK4_yrTEA (дата перегляду: 08.10.2018).

18. Трансформація функцій і змісту діяльності сучасної публічної бібліотеки: тенденції, розвиток, перспективи / І. Степаненко // Бібліотека і книга у контексті часу : зб. наук. ст. VII Всеукр. наук.-практ. конф., 17-18 квіт. 2013 р., НПУ, м. Київ / М-во культури України, Нац. парламент. б-ка України ; [редкол.: Т. Вилегжаніна (голова) та ін. ; уклад. С. Басенко]. – К., 2013. – С. 95–104.

19. Акція «Ніч у бібліотеці» – свято для всіх / І. Степаненко // Хортиця. – 2012. – № 6. – С. 103–107.

20. Від укладача / [І. П. Степаненко] // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА Тандем, 2012. – Вип. 3. – С. 3–5.

21. Дзюба О. Важный ненужный украинский язык : [И. П. Степаненко об украинской литературе] / Ольга Дзюба // Мрія. – 2012. – 8 нояб. (№ 46). – С. 19.

22. Жавжарова Т. Інна Степаненко: «Если человек разучился читать – он разучился думать» : [інтерв'ю з директором ЗОУНБ Інної Степаненко / провела Татяна Жавжарова] // Портмоне. – 2012. – 24 сент.

23. І знову гортаємо поживклі сторінки / І. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА Тандем, 2012. – Вип. 3. – С. 6–33.

24. Невтрачена пам'ять / І. П. Степаненко // Книги – ровесники війни : каталог колекції видань 1941-1945 рр. відділу рідкісних і цінних документів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Т. Черних ; відп. за вип. і ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ВАЛПІС], 2012. – С. 4–15.

25. Новости МТМ – Как пройти в библиотеку [Электронный ресурс] : [про акцію «Ночь в библиотеке» Запорож. ОУНБ, в т. ч. інтерв'ю директора Інни Степаненко] // YouTube. Запорожский РТЦ. – Електрон. видеодан. (1 файл : 3:20 мин.). – [Запорожье], 13 окт. 2012. – Режим доступа: <https://youtu.be/jvxbieJUZ9Q> (дата просмотра: 08.10.2018).

26. Організація комфортного середовища для користувачів ОУНБ / І. П. Степаненко // Палацу книги – 35 : зб. матеріалів / [уклад. Н. А. Купресва ; ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : Валпіс, 2012. – С. 22–30.

27. Статус і розвиток функцій регіональної бібліотеки в сучасних умовах / І. П. Степаненко // Палацу книги – 35 : зб. матеріалів / [уклад. Н. А. Купресва ; ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : Валпіс, 2012. – С. 19–21.

28. Хроніка подій бібліотеки 1902–2012 років / І. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2012. – Вип. 3. – С. 81–91.

29. Від упорядника. Пишемо нашу історію разом / І. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2011. – Вип. 2. – С. 3–5.

30. Завжди у турботах невтомних / І. П. Степаненко, Н. А. Купресва // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2011. – Вип. 2. – С. 56–64.

31. Листая пожелтевшие страницы / І. П. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2011. – Вип. 2. – С. 6–7.

32. Організація комфортного середовища для користувачів ОУНБ / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : [б. в.], 2011. – 14 с.

33. Післямова / І. П. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2011. – Вип. 2. – С. 76.

34. Від упорядника / І. П. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі: зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2010. – Вип. 1. – С. 3–8.

35. Еволюція міжбібліотечного абонементу в ОУНБ ім. О. М. Горького: спроба історичної розвідки / Л. І. Колодка, І. П. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за

вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2010. – Вип. 1. – С. 21–28.

36. Методисты былых времен / І. П. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2010. – Вип. 1. – С. 70–77.

37. Надійні помічники: перетворення ідей у повсякденне життя / І. П. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2010. – Вип. 1. – С. 49–54.

38. Что запомнилось? О чем мечтается : [об итогах года рассказывает директор ЗОУНБ им. М. Горького] / Инна Павловна Степаненко // МИГ. – 2010. – 30 дек. (№ 52). – С. 14.

39. Шевченко В. Анатолій Бальцер: відомий і невідомий [Електронний ресурс] : [про діяльність колишнього директора Запоріз. ОУНБ згадують учні, серед яких І. Степаненко] // Народні блоги : сайт. – Режим доступу: http://narodna.pravda.com.ua/local/4bf9b5ff61cfc/view_print/

40. Краю мій, гордість моя / І. П. Степаненко // Запорізька область: динаміка розвитку (1939–2009) : наук.-доп. бібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Г. Нагорна ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : Дике поле, 2009. – С. 21–23.

41. Використання мережевих ресурсів в обслуговуванні користувачів ЗОУНБ / І. П. Степаненко // Бібліотека: традиції, інновації, перспективи : (зб. неопубл. виступів співробітників ОУНБ ім. О. М. Горького. 2000–2007 роки) / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2008. – С. 27–31.

42. Впровадження новітніх технологій у бібліотечні процеси, корпоративні аспекти / І. П. Степаненко // Бібліотека: традиції, інновації, перспективи : (зб. неопубл. виступів співробітників ОУНБ ім. О. М. Горького. 2000–2007 роки) / КЗ

«ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2008. – С. 16–19.

43. До питання формування повнотекстового електронного ресурсу / І. П. Степаненко // Бібліотека: традиції, інновації, перспективи : (зб. неопубл. виступів співробітників ОУНБ ім. О. М. Горького. 2000–2007 роки) / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2008. – С. 20–26.

44. З історії Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки імені О. М. Горького / І. П. Степаненко // Бібліотека: традиції, інновації, перспективи : (зб. неопубл. виступів співробітників ОУНБ ім. О. М. Горького. 2000–2007 роки) / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2008. – С. 38–39.

45. Концепція розвитку Запорізької ОУНБ імені О. М. Горького / І. П. Степаненко // Бібліотека: традиції, інновації, перспективи : (зб. неопубл. виступів співробітників ОУНБ ім. О. М. Горького. 2000–2007 роки) / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2008. – С. 11–15.

46. Місія ОУНБ у розвитку діалогу і взаємозбагачення національних культур регіону / І. Степаненко // Бібліотека, інформація: регіональний аспект : матеріали обл. конф., м. Запоріжжя, 25 верес. 2008 р. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; Запоріж. бібл. асоц. ; [уклад. Л. Ф. Ізюмова]. – Запоріжжя : [Поліграф], 2008. – С. 26–30.

47. Місія ОУНБ у розвитку діалогу і взаємозбагачення національних культур регіону : [досвід ЗОУНБ ім. О. М. Горького] / І. П. Степаненко // Сучасний читач і бібліотека : зб. матеріалів круглого столу (15-18 верес. 2008 р. м. Сімферополь) / уклад. С. Басенко ; редкол.: Т. Вилегжаніна (голова) [та ін.]. – К. : ДЗ «Нац. парлам. б-ка України», 2008. – С. 79–84.

48. Організація роботи Запорізької ОУНБ імені О. М. Горького щодо задоволення інформаційних потреб користувачів на базі інформаційного центру правової інформації / І. П. Степаненко // Бібліотека: традиції, інновації, перспективи : (зб. неопубл. виступів співробітників ОУНБ ім. О. М. Горького.

2000–2007 роки) / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2008. – С. 7–10.

49. Роль бібліотек області у культурному та національному відродженні / І. П. Степаненко // Бібліотека: традиції, інновації, перспективи : (зб. неопубл. виступів співробітників ОУНБ ім. О. М. Горького. 2000–2007 роки) / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2008. – С. 2–6.

50. Слово про Анатолія Івановича Бальцера / І. П. Степаненко // Бібліотека: традиції, інновації, перспективи : (зб. неопубл. виступів співробітників ОУНБ ім. О. М. Горького. 2000–2007 роки) / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2008. – С. 48–49.

51. Еволюція міжбібліотечного абонементу в ОУНБ ім. О. М. Горького: спроба історичної розвідки / Л. І. Колодка, І. П. Степаненко // Бібліотечне краєзнавство : матеріали краєзнавчих читань. Вип. 4 / Упр. культури і туризму облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; Запоріж. бібл. асоц. ; [уклад. Л. Ізюмова ; ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [Поліграф], 2007. – С. 13–20.

52. Краєзнавчі ресурси Запорізької ОУНБ імені О. М. Горького і забезпечення їх доступності / І. Степаненко // Проблеми формування та використання бібліотечних фондів публічних бібліотек України : зб. наук. ст. Всеукр. наук.-практ. конф., (Севастополь, 3–7 верес. 2007 р.) / НПБ України ; [уклад. С. Басенко ; відп. за вип. Т. Вилегжаніна]. – К., 2007. – С. 85–89.

53. Запрошуємо до слова : [про необхідність поєднання культури спілкування з книгою і нових технологій в бібл. сфері] / Степаненко І. П. // Клубок. – 2006. – 7 серп. (№ 21). – С. 1.

54. Дробная О. Інна Степаненко: «Можно иметь в своем распоряжении авто, компьютер, супербытовую технику, но при этом оставаться невеждой» : [інтерв'ю с І. П. Степаненко / записала О. Дробная] // Вольница. – 2005. – 14 апр. (№ 4). – С. 5.

55. «Если бы на каждом углу у нас рекламировали не пиво, а книгу...» : [інтерв'ю с І. П. Степаненко / записала Е. Ахінько] // МИГ. – 2005. – 20 янв. (№ 3). – С. 6.

56. Статус і розвиток функцій регіональної бібліотеки у сучасних умовах / І. П. Степаненко // Бібліотечна орбіта інформаційного суспільства : до 60-річчя заснування Закарпат. обл. універс. наук. б-ки : [довідник] / Упр. культури Закарпат. облдержадмін., Закарпат. обл. універс. наук. б-ка ; уклад. Н. М. Панчук ; відп. за вип. Л. З. Григаш. – Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2005. – С. 286–289.

57. А ви верите слухам? : [інтерв'ю з директором ЗОУНБ ім. М. Горького І. П. Степаненко] // Комсом. правда в Україні. – 2004. – 5 авг. (№ 145). – С. 3.

58. Аптека душі потребує капіталовкладень : [інтерв'ю з директором ЗОУНБ ім. О. М. Горького І. П. Степаненко / записав Любош Полянчук] // Запороз. Січ. – 2004. – 16 жовт. (№ 201). – С. 5.

59. Вічна молодість книгозбірні : [про столітній ювілей ЗОУНБ ім. О. М. Горького] / І. П. Степаненко // Запоріз. правда. – 2004. – 12 жовт. (№ 163). – С. 7.

60. Знайомі та невідомі факти історії бібліотеки / І. П. Степаненко // «Повний вік моїй бібліотеці...», 1904-2004. (Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. М. Горького: історія і сучасність) : бібліогр. покажч. / Упр. культури облдержадміністрації, ОУНБ ім. О. М. Горького ; уклад.: О. Дутова, І. Шершньова, Г. Нагорна. – Запоріжжя : Поліграф, 2004. – С. 6–11.

61. Ковальов П. Хранителі мудрості народної: [розмова з директором ЗОУНБ ім. М. Горького І. П. Степаненко] / Петро Ковальов // Запоріз. правда. – 2004. – 14 лют. (№ 24). – С. 5.

62. Олейник С. Толстые журналы живы! Но очень дороги. А можно ли их взять в библиотеке? : [беседа с директором ЗОУНБ ім. М. Горького І. П. Степаненко] / Светлана Олейник // Индустр. Запорожье. – 2004. – 20 авг. (№ 189). – С. 5.

63. Сільські бібліотеки Запорізького краю: потенціальні можливості та використання ресурсів / І. П. Степаненко // Сільські бібліотеки в умовах економічних і соціальних перетворень : матеріали обл. конф., м. Запоріжжя, 24-25 верес.

2003 р. / Запоріз. бібл. асоц. ; уклад.: Л. Ізюмова, С. Пономарьова. – Запоріжжя : Поліграф, 2004. – С. 3–8.

64. Статус і розвиток функцій регіональної бібліотеки в сучасних умовах / І. П. Степаненко // Регіональна бібліотека: розвиток потенціалу в сучасному інформаційному просторі : матеріали наук.-практ. конф., 13 жовт. 2004 р. / Упр. культури облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад.: Н. Купресва, І. Степаненко]. - Запоріжжя : [Поліграф], 2004. – С. 6–12.

65. Статус і розвиток функцій регіональної бібліотеки у сучасних умовах : [до сторіччя ЗОУНБ ім. О. М. Горького] / І. П. Степаненко // Бібл. форум України. – 2004. – № 4. – С. 35–37.

66. Тільки з книгою працює душа : [інтерв'ю з директором ЗОУНБ ім. О. М. Горького І. П. Степаненко / зап. Ю. Юрик] // Наш город. – 2004. – 8 окт. (№ 23). – С. 1, 12.

67. До питання формування повнотекстового електронного ресурсу / І. П. Степаненко // Електронні ресурси бібліотек : за підсумками Всеукр. наук.-практ. конф. директорів держ. та обл. універс. наук. б-к (14–17 жовт. 2003 р., м. Кіровоград) / ред. рада: О. М. Гаращенко, В. Г. Животовська, В. А. Козлова, О. М. Волохін. – Кіровоград, 2003. – С. 92–97.

68. Кліковка Г. Нетлінні цінності - через віки! : [про рідкісні вид. б-ки розповідає І. Степаненко] / Ганна Кліковка // Запоріз. правда. – 2003. – 16 січ. (№ 6/7). – С. 1–2. – Є фото.

69. Кліковка Г. Ця любов незрадлива – до книги : [розповідь директора ЗОУНБ ім. О. М. Горького І. П. Степаненко про стан сіл. б-к] / Ганна Кліковка // Запоріз. правда. – 2003. – 30 верес. (№ 154). – С. 5.

70. Чабаненко М. Вандали в бібліотеці : [інтерв'ю з директором І. П. Степаненко] / Мирослава Чабаненко // Запоріз. правда. – 2003. – 9 серп. (№ 125). – С. 3.

71. Чабаненко М. Інтернет для читачів обласної бібліотеки : [інтерв'ю з директором І. П. Степаненко] / Мирослава Чабаненко // Запоріз. правда. – 2003. – 12 лип. – С. 12.

72. Бібліотеки Запоріжжя в контексті історії / І. Степаненко // Історія бібліотечної справи на Запоріжжі :

матеріали наук.-практ. конф., 26–27 верес. 2001 р. / Упр. культури Запоріж. облдержадмін., ЗОУНБ ім. О. М. Горького, Запоріж. бібл. асоц. ; [уклад.: Л. Ізюмова, С. Пономарьова]. - Запоріжжя : [Поліграф], 2002. – С. 3–8.

73. «Горьковка»: о главной библиотеке области рассказывает её директор : [интервью с И. П. Степаненко / зап. Д. Шилин] // Индустр. Запорожье. – 2002. – 15 мая (№ 104). – С. 6.

74. Есть ли у нас повод для оптимизма? : [о состоянии б-к области] / И. Степаненко // Просвіта. – 2002. – № 9/10. – С. 2.

75. Шилин Д. Как спасти библиотеку? : [интервью с директором обл. б-ки И. П. Степаненко] / Дмитрий Шилин // Индустр. Запорожье. – 2002. – 26 апр. (№ 96). – С. 6.

76. Кліювка Г. У «Горьковці» поселилися раритети: [про мегапроект «Пушкінська бібліотека» на Запоріжжі] розповідає директор б-ки І. П. Степаненко / Ганна Кліювка // Запоріж. правда. – 2000. – 3 берез. (№ 29/30). – С. 2.

77. Про інформаційний центр правової інформації / І. Степаненко // Клубок. – 2000. – 22 листоп. (№ 11). – С. 2.

78. «Пушкінська бібліотека» на Запоріжжі / І. Степаненко // Клубок. – 2000. – 27 січ. (№ 9). – С. 3.

79. Спасибі! : [подяка наук.-ред. підрозділові з підгот. та вип. серії книг «Реабілітовані історією» за подаровані книги для б-к обл.] / І. Степаненко // Спокута : альманах. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 1999. – № 1. – С. 149.

80. Инна Степаненко: «В библиотеке каждый отводит душу по-своему» : [директор б-ки И. Степаненко отвечает на вопросы во время телефонной «прямой линии»] // МИГ. – 1998. – 22-28 янв. (№ 4). – С. 6.

81. Катастрофа в библиотеках. Помощь нужна сегодня : [о нехватке средств на покупку новой лит. и подписку периодики] / И. Степаненко // Запороз. Січ. – 1996. – 24 трав. (№ 93/94). – С. 3.

82. Від малої кімнати – до справжнього палацу: Запорізькій державній обласній науковій бібліотеці ім. О. М. Горького виповнюється 90 років : [бесіда з директором ЗОУНБ

І. П. Степаненко / зап. А. Кобинець] // Запоріж. правда. – 1994. – 24 груд.

83. Зворыгина Н. Эмануэль сражается с Далем. И выигрывает : [о нехватке справ., техн. и спец. л-ры в фондах б-ки рассказывает директор И. Степаненко] / Наталья Зворыгина // МИГ. – 1993. – 28 авг. (№ 35). – С. 5.

84. Совещаются библиотекари : [о совещании «Библиотеки Украины, их гуманистическая миссия в условиях рынка», организ. М-вом культуры Украины на базе Запорож. ОУНБ] / И. Степаненко // Индустр. Запорожье. – 1993. – 18 мая.

85. Віслоух Л. Не цурайтесь цього храму : [роздуми І. П. Степаненко про роль і місце б-ки в громад. житті міста і обл.] / Людмила Віслоух // Запоріж. правда. – 1992. – 1 лип. (№ 120). – С. 2.

86. На голубом екрані : [о взаємодії б-к Запорож. обл. з органами печаті, радіо, телебачення] / І. Степаненко // Библиотекарь. – 1986. – № 10. – С. 39.

87. Методичне керівництво поточним комплектуванням книжкових фондів ЦБС / І. П. Степаненко // Бібліотекознавство і бібліографія : респ. міжвід. наук.-метод. зб. / М-во культури УРСР, Харків. держ. ін-т культури ; [редкол.: Є. П. Тамм (відп. ред.) та ін.]. – Харків : Вища шк., 1985. – Вип. 25. – С. 74–77.

88. Сокровищница знаний: к 80-летию областной универсальной библиотеки им. А. М. Горького / И. Степаненко // Индустр. Запорожье. – 1985. – 15 янв. (№ 10). – С. 4.

89. «Атака» на ручной труд : [о формах и методах работы обл. б-ки и б-к обл. в пропаганде и распространении почина запорожцев «Ручной труд - на плечи машин»] / И. Степаненко // Библиотекарь. – 1984. – № 7. – С. 18–20.

90. Два мільйони томів : [до 75-річчя ЗОУНБ ім. О. М. Горького] / І. Степаненко // Комсомолец Запоріжжя. – 1980. – 15 січ. (№ 7). – С. 4.

91. Два мира - два образа жизни: примерная разработка книжной выставки / И. Степаненко, О. Тарануха. – Запорожье, 1975. – 14 с. – Машинопись.

92. Стан пропаганди технічної літератури в бібліотеках області та шляхи її поліпшення : [аналіз за 1974 рік та метод. рек.] / І. Степаненко. – Запоріжжя, 1975. – 13 с.

93. Діяльність бібліотек області на допомогу інтернаціональному та патріотичному вихованню населення у 1973 році : [огляд та метод. рек.] / І. Степаненко. – Запоріжжя, 1974. – 11 с. – Машинопис.

94. Організація нестационарного бібліотечного обслуговування населення : [приблизна програма район. (міськ.) дводен. семінару] / І. Степаненко. – Запоріжжя, 1974. – 4 с. – Машинопис.

95. Библиотеки в помощь профессиональному чтению рабочих : [примерная программа семинара-практикума] / И. Степаненко. – Запорожье, 1973. – 9 с. – Машинопись.

96. Примерная программа районного (городского) двухдневного семинара-практикума «Работа библиотек по профессиональной ориентации молодежи» / И. Степаненко. – Запорожье, 1973. – 6 с. – Машинопись.

97. Примерная программа районного двухдневного семинара-практикума по военно-патриотическому воспитанию молодежи и пропаганде литературы по гражданской обороне / И. П. Степаненко. – Запорожье, 1973. – 9 с.

98. Стан науково-атеїстичної пропаганди у бібліотеках області та шляхи її подальшого поліпшення : [огляд діяльності за 1972 рік та метод. рек.] / І. Степаненко. – Запоріжжя, 1973. – 12 с. – Машинопис.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ І. П. СТЕПАНЕНКО

*Бібліотека для мене – це будні і свята
серед книг, у колі колег, друзів, читачів,
добрих захоплених людей.*

І. П. Степаненко⁴

99. Схиліть голови – шану віддайте : (збірка матеріалів про працівників бібліотеки – учасників Другої світової війни) / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Л. Колодка ; ред. І. Степаненко ; відп. за вип. О. Волкова]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2015. – 32 с.

100.Токмак на перехресті доріг та віків : до 230-річчя від дня заснування міста : бібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад.: Г. Нагорна, І. Шершньова ; ред. І. Степаненко ; відп. за вип. О. Волкова]. – Запоріжжя : Кругозір, 2015. – 192 с. – (Міста і села Запорізької області ; вип. 7).

101.Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів : присвячується 110-річчю з дня заснування б-ки. Вип. 4 / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : ВАЛПІС, 2014. – 160 с.

102.Буктрейлер: від реклами до мистецтва / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2014. – 14 с.

103.Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2015 рік : календар і короткі довідки з бібліогр. списками / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. І. Шершньова ; відп. за вип., ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА Тандем, 2014. – 300 с.

104.Календар свят національно-культурних товариств Запоріжжя на 2015 рік / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; Центр нац. культур «Сузір'я» ; [уклад.: О. Назаренко, І. Демчук ; ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя, 2014. – 8 с.

⁴ Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ» ЗОР ; [уклад., ред. та відп. за вип. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя, 2014. – Вип. 4. – С. 7.

105. Легендарний син Гуляйпільля : до 125-річчя від дня народження Нестора Івановича Махна : бібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Г. Нагорна ; відп. за вип., ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : ВАЛПІС, 2014. – 116 с.

106. Мирослав Дочинець – лауреат Шевченківської премії-2014 : бібліогр. список / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР, від. наук. інформації та бібліографії ; [підгот. М. Маслоva ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2014. – 14 с. – (Лауреати літературних премій).

107. Патрік Модіано – лауреат Нобелівської премії-2014 : бібліогр. список / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР, від. наук. інформації та бібліогр. ; [підгот. М. Маслоva ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2014. – 14 с. – (Лауреати літературних премій).

108. Свята до музики любов : до 60-річчя з дня народження та 35-річчя творчої діяльності І. М. Горського : біобібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. О. Савкіна ; ред. та відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ВАЛПІС], 2014. – 36 с. – (іл.). – (Митці Запорізького краю).

109. Т. Г. Шевченко і Запоріжжя : (бібліогр. покажч.) / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Г. Нагорна ; відп. за вип., ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [Валпіс], 2014. – 104 с.

110. Чернігівці – 230 : бібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Н. Романів ; ред. І. Степаненко]. – Токмак : Трибуна, 2014. – 116 с. – (Міста і села Запорізької області ; вип. 6).

111. Бібліографічна діяльність бібліотек в інформаційному середовищі : метод. матеріали на допомогу проведенню семінару-тренінгу / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [підгот.: О. Литвак, Л. Мажара, М. Маслоva, О. Тарлинська ; відп. ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2013. – 24 с.

112. Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2014 рік : календар і короткі довідки з бібліогр. списками / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. І. Шершньова ; відп. за вип., ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2013. – 271 с.

113. Книга. Бібліотека. Війна : (збірка статей, спогадів бібліотекарів, читачів, ветеранів та дітей Великої Вітчизняної війни) / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад.: О. Тарлінська, Л. Мажара ; ред. і відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [Валпіс], 2013. – 52 с.

114. Український вибір: виклики та перспективи : щокв. прес-дайджест / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [підгот. Г. Мацієвська ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2013–2014.

115. Чи легко бути молодим? Соціально-правові проблеми молоді : бібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Л. Беляєва ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2013. – 120 с.

116. Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів. Вип. 3 / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2012. – 104 с. – (іл.).

117. Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2013 рік : календар і короткі довідки з бібліогр. списками / КЗ «ОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. І. Шершньова ; ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2012. – 340 с.

118. Книги - ровесники війни : каталог колекції видань 1941–1945 рр. відділу рідкісних і цінних документів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Т. Черних ; відп. за вип., ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ВАЛПІС], 2012. – 124 с.

119. Літописці Гуляйпільського краю. І. Кушніренко, В. Жилінський : біобібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Г. Нагорна ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2012. – 64 с. – (портр.). – (Дослідники рідного краю ; вип. 10).

120. Палацу книги – 35 : зб. матеріалів / [уклад. Н. А. Купреєва ; ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : Валпіс, 2012. – 44 с.

121. Пологи - столиця запорізької кераміки : бібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад.

І. Шершньова ; ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2012. – 172 с. – (Міста і села Запорізької області ; вип. 5).

122. Український вибір: виклики та перспективи : щокв. прес-дайджест / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [підгот. М. Маслова ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2012.

123. Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів Вип. 2 / КЗ «ОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2011. – 96 с.

124.«В степах лежить моє серце...» : до 100-річчя від дня народження М. Л. Нагнибіди (1911–1985) : біобібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Г. Нагорна ; відп. за вип., ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2011. – 52 с. – (Письменники Запорізького краю).

125.Вчений, письменник, керівник : до 75-ліття В. І. Воловика : біобібліогр. покажч. / Упр. культури і туризму облдержадміністрації, КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Г. Нагорна ; відп. за вип., ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2011. – 60 с.

126.До ріднокраю – з любов'ю : (зб. краєзн. сцен.) / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [упоряд. О. Литвак ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2011. – 32 с.

127.Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2012 рік : календар і короткі довідки з бібліогр. списками / КЗ «ОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. І. Шершньова ; ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2011. – 224 с.

128.Кам'янка-Дніпровська : до 225-річчя від дня заснування міста : бібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Г. Нагорна ; ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2011. – 76 с. – (іл.). – (Міста і села Запорізької області ; вип. 4).

129.Серце, віддане музиці : до ювілею композитора Н. І. Боевої : біобібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. О. Савкіна ; ред., відп. за вип. І. Степаненко]. –

Запоріжжя : АА Тандем, 2011. – 32 с. – (Митці Запорізького краю).

130. Феномен жіночої прози в сучасній вітчизняній літературі : бібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад.: М. Маслова, Ю. Щеглова ; ред., відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА Тандем, 2011. – 132 с.

131. Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів. Вип. 1 / КЗ «ОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА Тандем, 2010. – 100 с.

132. Вільнянськ : до 170-річчя від дня заснування міста (1840–2010) : бібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. І. Шершньова ; ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА Тандем, 2010. – 108 с. – (іл.). – (Міста і села Запорізької області ; вип. 3).

133. Галерея благодійників бібліотеки / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Н. Купресва ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА Тандем, 2010. – 15 с.

134. Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2011 рік : календар і короткі довідки з бібліогр. списками / КЗ «ОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. І. Шершньова ; відп. за вип., ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА Тандем, 2010. – 200 с.

135. Михайлюта Олександр Олександрович: публіцист, письменник, кінодраматург : бібліогр. список / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад.: Г. Нагорна, О. Кривоший ; ред., відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2010. – 30 с.

136. Публічні бібліотеки Запорізької області : довідник / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [упоряд. Т. Палівода ; відп. за вип., ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : Тандем, 2010. – 176 с.

137. Бібліографічні ідеї та технології : щокв. аналіт. огляд / КЗ «ЗОУНБ» ЗОР, інформ.-бібліогр. від. ; [підгот. М. Маслова ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2009–2014.

138. Видавничі новинки Запорізького краю у фондах ЗОУНБ імені О. М. Горького (II півріччя 2008 – I півріччя 2009 рр.) : бібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ;

[уклад. В. В. Квітка ; відп. за вип., ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : [Поліграф], 2009. – 48 с.

139. Запорізька область: динаміка розвитку (1939–2009) : наук.-доп. бібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Г. Нагорна ; ред., відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : Дике Поле, 2009. – 232 с.

140. Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2010 рік : календар і короткі довідки з бібліогр. списками / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. І. Шершньова ; ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2009. – 152 с.

141. Медове місто : до 225-річчя м. Мелітополя : бібліогр. покажч. / КЗ «ОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад.: Г. Нагорна, І. Шершньова ; ред., відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2009. – 156 с. – (Міста і села Запорізької області ; вип. 2).

142. «Мій хліб – любов...». До 60-річчя з дня народження Г. І. Лютого : біобібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Г. Нагорна ; ред., відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : ТанDEM, 2009. – 60 с. – (іл.). – (Письменники Запорізького краю).

143. Славить піснями він рідний наш край : до 20-річчя творчості композитора А. В. Сердюка : біобібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. О. Савкіна ; ред., відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2009. – 44 с. – (іл.). – (Митці Запорізького краю).

144. Український вибір: виклики та перспективи : щокв. прес-дайджест / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [підгот. Ю. Щеглова ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2009–2011.

145. Часу та історії збережена мить... Шевченко Віталій Іванович : біобібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Г. Нагорна ; відп. за вип., ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2009. – 48 с. – (Дослідники рідного краю ; вип. 9).

146. Бібліографічні ідеї та технології : щокв. аналіт. огляд / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР, інформ.-бібліогр. від. ;

[підгот. Л. Беляєва ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2008.

147.Видавництво «Вагріус» – бібліотеці : [вист.-презентація вид. сер. «Мой 20 век», безкоштовно переданих б-ці] / ЗОУНБ ім. М. Горького ; [уклад.: Н. Купреєва, І. Степаненко]. – Запоріжжя, 2008. – 16 с. : іл.

148.Видавничі новинки Запорізького краю у фондах ЗОУНБ імені О. М. Горького (за II півріччя 2007 – I півріччя 2008) : (бібліогр. покажч.). [Вип. 6] / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР [уклад. Г. М. Нагорна ; відп. за вип., ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : Дике Поле, 2008. – 30 с.

149.Вулиці Запоріжжя – дзеркало історії : (довідник і короткі бібліогр. списки про вулиці, провулки, проспекти, бульвари та майдани міста) / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. О. Дутова ; ред., відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : Дике Поле, 2008. – 268 с.

150.Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2009 рік : календар і короткі довідки з бібліогр. списками / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. І. Шершньова ; відп. за вип., ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : Дике Поле, 2008. – 164 с.

151.Якимівка: від сивої давнини до сьогодення (1833-2008) : (бібліогр. покажч.) / КЗ «ОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. І. Шершньова ; відп. за вип., ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [б. в.], 2008. – 60 с. – (Міста і села Запорізької області ; вип. 1).

152.Авторська книжкова виставка: творчість, задоволення, подія : (матеріали загальнобібл. конкурсу на кращу авт. книж. виставку) / [уклад. Н. Купреєва ; ред., відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [б. в.], 2007. – 24 с.

153.Бібліотечне краєзнавство : матеріали краєзнавчих читань Вип. 4 / Упр. культури і туризму облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; Запоріз. бібл. асоц. ; [уклад. Л. Ізюмова ; ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [Поліграф], 2007. – 36 с.

154.Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека імені О. М. Горького: рік 2006 та пріоритети 2007 року :

[інформ. буклет] / [уклад. Н. Купрєєва ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя, 2007. – 16 с.

155.Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2008 рік : календар і короткі бібліогр. списки / Упр. культури та туризму облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад. І. Шершньова ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [Поліграф], 2007. – 160 с.

156.Короткий словник сучасної бібліотечної термінології / Упр. культури та туризму облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [підгот. М. М. Федосенко ; ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя, 2007. – 16 с.

157.Пам'ятні дати – 2008 : інформ.-метод. матеріали. Вип. 1 / Упр. культури і туризму облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [підгот.: Л. Мажара, Г. Нагорна ; ред., відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ОУНБ], 2007. – 20 с.

158.Сучасне українське письмоменство : (на допомогу бібліотекареві-практику) / Упр. культури і туризму облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [підгот.: О. Тарлінська, Л. Мажара ; ред., відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ОУНБ], 2007. – 22 с.

159.Україна: шлях до НАТО : шокв. прес-дайджест / ОУНБ ім. О. М. Горького ; [підгот. М. Маслова ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ОУНБ], 2007–2008.

160.Бібліотеки Запорізької області в дзеркалі місцевої преси : (аналіт. огляд та метод. поради) / Упр. культури та туризму облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [ред., відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2006. – 27 с.

161.Бібліографічні ідеї та технології : шокв. аналіт. огляд / ОУНБ ім. О. М. Горького ; [підгот. Л. Беляєва ; ред., відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ОУНБ], 2006–2007.

162.Воловик Віталій Іванович : біобібліогр. покажч. / [уклад. Г. Нагорна ; ред. Н. Купрєєва ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2006. – 38 с.

163.Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2007 рік : календар і короткі бібліогр. списки / Упр. культури та туризму облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [упоряд. І. Шершньова ;

відп. за вип., ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2006. – 104 с.

164. Михайлов Борис Дмитрович : біобібліогр. покажч. / [уклад. Н. Михайлова, І. Шершньова ; відп. за вип., ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2006. – 40 с. – (Дослідники рідного краю ; вип. 8).

165. «На долині туман...» : (до 70-річчя від дня народження В. І. Діденка) (1937–1990) / [уклад. Г. М. Нагорна ; відп. за вип., ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2006. – 36 с. – (Письменники Запорізького краю).

166. Палітра народної творчості : каталог-ретроспектива художніх виставок творчого об'єднання «Самоцвіти Запоріжжя» у відділі мистецтв ЗОУНБ ім. О. М. Горького / Упр. культури і туризму облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад. О. Савкіна ; ред., відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [Поліграф], 2006. – 32 с. – (іл.).

167. Пуха Іван Васильович : біобібліогр. покажч. / Упр. культури і туризму облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад. Г. Нагорна ; ред., відп. за вип. І. Степаненко]. – [2-е вид., доп. і перероб.]. – Запоріжжя : Дніпров. металург, 2006. – 40 с. – (Дослідники рідного краю ; вип. 5).

168. Формування, індексація та збереження фондів : (метод. рек.) / Упр. культури і туризму облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [підгот. Л. Мажара ; ред. Л. Ізюмова ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ОУНБ], 2006. – 15 с.

169. Іван Франко. Український письменник, вчений, філософ : метод. поради / Упр. культури і туризму облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [підгот. О. Тарлінська ; ред. Л. Ізюмова ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ОУНБ], 2006. – 23 с.

170. Видавничі новинки Запорізького краю за II півріччя 2004 – I півріччя 2005 рр. у фондах ЗОУНБ імені О. М. Горького : бібліогр. покажч. / Упр. культури і туризму облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад. О. Дутова ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : СПП «Пані Зося», 2005. – 68 с.

171. Минулого незабутні сторінки: про співробітників бібліотеки – ветеранів Великої Вітчизняної війни : до 60-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні / [авт. ідеї П. Бойко ; авт.-уклад.: П. Бойко, І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : [Поліграф], 2005. – 36 с.

172. «Несуть, мов свічку, культуру в люди...». Обласний центр народної творчості (1939–2004) : бібліогр. покажчик / Упр. культури облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад. О. Дутова ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [Поліграф], 2005. – 60 с.

173. Рекубрацький Анатолій Захарович : бібліогр. список / [уклад.: Г. Н. Нагорна, І. В. Шершньова ; ред. Н. А. Купресєва ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : Поліграф, 2005. – 34 с. – (Письменники Запорізького краю).

174. Робота бібліотек на допомогу ветеранам війни : (метод. поради до проведення район. (міськ.) семінарів-практикумів) / Упр. культури облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [підгот. М. Федосенко ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2005. – 13 с.

175. Струни серця...: літературна та художня творчість бібліотекарів / Упр. культури облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад.: С. Пономарьова, Л. Мажара ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [Поліграф], 2005. – 28 с. – (До Всеукраїнського дня бібліотек).

176. Тут народилося Запоріжжя : до 78-річчя Жовтневого району м. Запоріжжя : бібліогр. список / Упр. культури облдержадмін. ; Жовтнева райадмін. Запоріз. міськ. ради ; ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад. Г. Нагорна ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [Поліграф], 2005. – 32 с.

177. «Величній книги храм» (Запоріжці – про ЗОУНБ імені О. М. Горького) : зб. висловлювань / [уклад. Н. Купресєва ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : Поліграф, 2004. – 20 с.

178. Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека імені О. М. Горького : [буклет] / [уклад. Н. Купресєва ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : Поліграф, 2004. – 12 с.

179.Регіональна бібліотека: розвиток потенціалу в сучасному інформаційному просторі : матеріали наук.-практ. конф. (13 жовт. 2004 р.) / Упр. культури облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад.: Н. Купреева, І. Степаненко ; відп. ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : Поліграф, 2004. – 65 с.

180.Памятники истории и культуры Запорожской области : науч.-вспом. библиогр. указ. / Обл. упр. культуры, ОУНБ им. А. М. Горького, Обл. орг. укр. о-ва охраны памятников истории и культуры ; [отв. за вып. И. П. Степаненко]. – Запорожье : [б. и.], 1985. – 188 с.

181.Велич і слава твоя, Дніпрогесе... : (бібліогр. покажч.) / Обл. орг. добровільн. т-ва любителів книги УРСР, ОНБ ім. О. М. Горького ; [склали: Г. Довбаш, С. Кийко ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [ОНБ ім. О.М. Горького], 1982. – 20 с.

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ

І. П. СТЕПАНЕНКО

182. Про нагородження орденом «За заслуги перед Запорізьким краєм» III ступеня Степаненко І. П. : розпорядж. голови обл. ради від 11.11.2008 р. № 861-р // Держ. архів Запоріз. обл. Ф. 1335. Оп. 30. Спр. 393. Арк. 29.

183. Про нагородження Почесною грамотою Запорізької обласної ради : розпорядж. голови обл. ради від 22.10.2008 р. № 801-р : [у т. ч. Степаненко І. П.] // Держ. архів Запоріз. обл. Ф. 1335. Оп. 30. Спр. 392. Арк. 194.

184. Про нагородження Почесною грамотою обласної ради Степаненко І. П. : розпорядж. голови обл. ради від 12.10.2004 р. № 224-р // Держ. архів Запоріз. обл. Ф. 1335. Оп. 30. Спр. 220. Арк. 111-112.

185. Про нагородження Почесною грамотою обласної ради Степаненко І. П. : розпорядж. голови обл. ради від 27.10.2003 р. № 287-р // Держ. архів Запоріз. обл. Ф. 1335. Оп. 30. Спр. 185. Арк. 133-134.

186. Про відзначення представників трудових колективів області : розпорядж. голови облдержадмін. від 05.09.2002 р. № 360 : [у т. ч. Степаненко І. П.] // Держ. архів Запоріж. обл. Ф. 6079. Оп. 3. Спр. 125. Арк. 285-295.

187. Про нагородження Почесною грамотою обласної державної адміністрації : розпорядж. голови облдержадмін. від 10.09.2001 р. № 430 : [у т. ч. члени колектива ЗОУНБ ім. О. М. Горького] // Держ. архів Запоріж. обл. Ф. 6079. Оп. 3. Спр. 100. Арк. 154-157.

188. Про відзначення нагородами України працівників бібліотек [Електронний ресурс] : Указ Президента України № 1232 від 29.09.1999 р. : [у т. ч. про присвоєння почесного звання «Заслужений працівник культури України» І. П. Степаненко] // Законодавство України : сайт. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1232/99/>

189. Бойко О. І. Інна Павлівна Степаненко : [некролог] // Индустр. Запорожье. Панорама. – 2018. – 1 нояб. (№ 44). – С. 22.

190. Слово подяки [сім'ї А. С. Ставничого всім причетним до виходу книги, у т. ч. директору Запоріж. ОУНБ І. П. Степаненко] // Вознесенська вежа / Анатолій Ставничий. – Запоріжжя : ТанDEM, 2018. – С. 387–389.

191. Степаненко Інна Павлівна : [некролог] // МИГ. – 2018. – 1 нояб. (№ 44). – С. 19.

192. Тарлінська О. Переплелися життя та покликання : [до 70-річчя від дня народження І. П. Степаненко] / О. Тарлінська // Бібл. планета. – 2018. – № 3. – С. 39.

193. [70 років Інні Павлівні Степаненко] // Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2018 рік : календар і короткі бібліогр. списки / КЗ «ЗОУНБ» ЗОР ; [уклад. І. В. Шершньова ; відп. за вип. О. В. Волкова]. – Запоріжжя : Статус, 2017. – С. 311–314.

194. Волкова О. В. Ювілей храму мудрості та знань : [про Запоріж. ОУНБ, у т. ч. згадується І. П. Степаненко] // Україна. Європа. Світ. Нова епоха / [упоряд. Болгов В. В.]. – К. : [Укр. конфедерація журналістів], 2015. – С. 142–143.

195. Степаненко Інна Павлівна [Електронний ресурс] : [коротка біогр. довідка] // Славетні запоріжці : сайт. – Режим доступу: <https://tinyurl.com/y5yww68t>

196. Кириленко В. Что для вас праздник 8 Марта? : [в опросе приняла участие И. П. Степаненко] / Виктория Кириленко // Позиция. – 2014. – 6 марта (№ 10). – С. 8.

197. Коллектив газеты «МИГ» [благодарит за плодотворное сотрудничество И. П. Степаненко] // МИГ. – 2013. – 6 июня (№ 23). – С. 10.

198. Леонід Новохатько: «Досвід роботи Запорізької обласної бібліотеки необхідно розповсюдити на всю Україну» [Електронний ресурс] : [про відвідування ЗОУНБ ім. О. М. Горького міністром культури України Леонідом Новохатьком у рамках робоч. поїздки до Запоріж. обл. 15 листоп. 2013 р., у т. ч. згадується І. П. Степаненко] // Запорізька обласна державна адміністрація : офіц. сайт. – Режим доступу: <http://ns2.zoda.gov.ua/news/21585/leonid-novohatko-dosvid-roboti-zaporizkoji-oblasnoji-biblioteki-neobhidno-rozpojsjuditi-na-vsju-ukrajinu.html>

199. Олейник С. «Все муниципальные ДК будут работать для детей бесплатно» : [состоялась встреча председателя Запорож. ОГА А. Пеклушенко с работниками культуры. Среди обсуждаемых проблем директор ЗОУНБ И. П. Степаненко озвучила отсутствие финансирования на подписку период. изд.] / С. Олейник // Индустр. Запорожье. – 2013. – 27 дек. (№ 192). – С. 5.

200. Архиерейские награды ко дню жен-мироносиц [Электронный ресурс] : [в т. ч. о награждении в 2012 году «Грамотой за благодатные труды» И. П. Степаненко] // Запоріж. обл. універс. наук. б-ка : сайт. – Режим доступа: https://zounb.zp.ua/newsv/arkhieryeiskie_nagrody

201. Запорізька обласна наукова бібліотека : [про директора бібліотеки І. П. Степаненко] // Видатні Запоріжці : альманах [голов. ред. Наталія Кузьменко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2012. – С. 60–61.

202. С праздником! : [колектив газети благодарит за сотруди́нство І. П. Степаненко] // МИГ. – 2012. – 7 июня (№ 23). – С. 12.

203. [Степаненко І. П.] // Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2013 рік : календар і короткі довідки з бібліогр. списками / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. І. Шершньова ; ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2012. – С. 191–194.

204. Ківшар Т. І. Українська бібліотечна біографіка ХХ – початку ХХІ ст.: етапи і тенденції розвитку : [у т. ч. згадується зб. нарисів і фотодокументів з історії Запоріж. ОУНБ «Бібліотека, роки, люди, долі» (2010 р.), упоряд. І. Степаненко] / Т. І. Ківшар // Українська біографістика : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; [редкол. : Т. І. Ківшар (голов. ред.)]. - К. : [НБУВ], 2011. – Вип. 8. – С. 98–148. – Бібліогр.: 88 назв.

205. Купреєва Н. А. Директорський корпус Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки імені О. М. Горького : [у т. ч. про І. П. Степаненко] / Н. А. Купреєва // Бібліотека, роки, люди, долі: зб. нарисів та фотодокументів. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. П. Степаненко]. – Запоріжжя : АА ТанDEM, 2010. – Вип. 1. – С. 47–48.

206. Готується книга про більш ніж 2 тисячі славетних запоріжців : [є згадка про участь у проекті І. Степаненко] // Запороз. Січ. – 2009. – 28 квіт. (№ 78). – С. 3.

207. Степаненко Інна Павловна // Гордість Запорожжя : альманах / [рук. проекта «Народний рейтинг» Яков Брынза ; авт. идеи альманаха, рук. творч. группы Н. Кузьменко и др.]. – Запорожье : АА ТанDEM, 2009. – С. 73.

208. Шиханов Р. Б. Степаненко Інна Павлівна / Руслан Шиханов // Хто є хто на Запоріжжі : біогр. довід. 2008 рік / Руслан Шиханов. – Запоріжжя : ТанDEM Арт Студія, 2009. – С. 171.

209. [І. П. Степаненко] // Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2008 рік : календар і короткі бібліогр. списки / Упр. культури та туризму облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ;

[уклад. І. Шершньова ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : [Поліграф], 2007. – С. 129–131.

210. Ахинько Е. К чому склоняють Трубин и Черкаска Інну Степаненко? : [позиция директора ЗОУНБ относительно намерений гор. власти построить за б-кой многоэтажку] / Елена Ахинько // МИГ. – 2005. – 21 апр. – С. 7.

211. Ахинько Е. Непрошенные соседи : [опасения директора ЗОУНБ И. Степаненко по поводу возможного строительства за б-кой многоэтаж. здания с подзем. гаражами] / Елена Ахинько // МИГ. – 2005. – 27 янв. – С. 3.

212. Башкеева И. Прекрасная половина бизнеса : [И. П. Степаненко – член запорож. клуба делов. женщин «Женская лига»] / И. Башкеева // Содружество. – 2005. - № 9. – С. 10–13.

213. Література про життя та діяльність І. П. Степаненко // «Повний вік мій бібліотеці...». 1904–2004. (Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. М. Горького: історія і сучасність) : бібліогр. покажч. / Упр. культури облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; уклад.: О. Дутова, І. Шершньова, Г. Нагорна. – Запоріжжя : Поліграф, 2004. – С. 68–69.

214. Публікації І. П. Степаненко // «Повний вік мій бібліотеці...». 1904–2004. (Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. М. Горького: історія і сучасність) : бібліогр. покажч. / Упр. культури облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; уклад.: О. Дутова, І. Шершньова, Г. Нагорна. – Запоріжжя : Поліграф, 2004. – С. 67–68.

215. Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. М. Горького : [є відомості про директора б-ки, заслуженого працівника культури України І. П. Степаненко] // Новітня історія України: імена, звершення, творчість : [іміджево-енцикл. вид.] / [авт.-упоряд. В. Болгов]. – К. : Укр. вид. консорціум, 2003. – Вип. 1. – С. 82.

216. Кліковка Г. Хай живе культура – круглий рік, цілий вік, усе життя! : [в Запорізі. муз.-драм. театрі відбудуться урочистості з нагоди відкриття Року культури в Україні, де розгорнуто виставку «Духовні скарби Запорізького краю», серед експонатів – унікал. книги з колекції рідкіс. фонду

ЗОУНБ] / Ганна Кліювка, Дмитро Деркач // Запоріж. правда. – 2005. – 16 січ. – С. 2. – На фото: директор ЗОУНБ І. Степаненко з безцін. скарбом.

217. Інна Павлівна Степаненко: «Я люблю свою роботу, свою професію» : бібліогр. список / ОУНБ ім. О. М. Горького ; уклад. Г. М. Нагорна. – Запоріжжя : Поліграф, 2003. – 36 с.

218. Нагорна Г. Її покликання – бібліотека : [про І. П. Степаненко] / Г. Нагорна // Запороз. Січ. – 2003. – 15 листоп. (№ 221).

219. Вітаємо! «Господиня свого краю» : [згідно з розпорядж. голови облдержадмін. від 15.02.2002 р. переможцем 1-го обл. конкурсу «Господиня свого краю» у номінації «Жінка – працівник соціально-гуманітарної сфери» стала І. П. Степаненко] // Запоріж. правда. – 2002. – 23 берез. (№ 45). – С. 5.

220. Голдобін А. Хранителі історії : [серед ін. – фот. колективу працівників ЗОУНБ на чолі з її директором І. П. Степаненко та працівників від. краєзнавства] // Запорізька Алея Слави – народна святиня / Анатолій Голдобін. – Дніпропетровськ : Січ, 2002. – С. 719–724.

221. Господині нашого краю : [лауреатом обл. конкурсу у номінації «Жінка – працівник соціально-гуманітарної сфери» стала директор ЗОУНБ ім. О. М. Горького І. П. Степаненко] // Земля і власність. – 2002. – 25 берез. – С. 3.

222. Степаненко Інна Павлівна // Герои и судьбы. Интеллектуальный потенциал Запорожья на рубеже веков. Шестьдесят монологов / А. И. Шифрина. – Запорожье : Дикое Поле, 2002. – Кн. 2. – С. 465–471.

223. Степаненко Інна Павлівна (1948) : [коротка біогр. довідка] / А. І. Бальцер // На службі народів (Нарис з історії Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки імені О. М. Горького). 1905-1999 / А. І. Бальцер. – 2-е вид. – Запоріжжя : Поліграф, 2002. – С. 80.

224. Вітання [з нагоди присвоєння І. П. Степаненко звання «Заслужений працівник культури України»] // Клубок. – 2000. – 27 січ. (№ 9). – С. 4.

225. Степаненко Инна Павловна // Кто есть кто в библиотечно-информационной сфере России и СНГ : справочник / М-во науки и технологий РФ, Гос. публ. науч.-техн. б-ка России ; [отв. за вып. Ю. В. Юров]. – Изд. 4-е, доп. и испр. – М. : ГПНТБ России, 2000. – С. 341.

226. Шевельов М. Світло з вікна книгозбірні : [про роботу обл. б-ки та її директора І. П. Степаненко] / Марк Шевельов // Запороз. Січ. – 2000. – 23 груд. (№ 215). – С. 7.

227. Їхня праця відзначена державними нагородами : [про присвоєння звання «Заслужений працівник культури України» І. П. Степаненко] // Запоріз. правда. – 1999. – 4 листоп. (№ 142). – С. 2.

228. Степаненко Інна Павлівна // Хто є хто у видавничій і бібліотечній справі : [довідник] / Кн. палата України ; [відп. за вип. В. Г. Волох]. – К. : [Кн. палата України], 1999. – С. 131–132.

229. 12 ноября - День рождения нашего директора [И. П. Степаненко] // Клубок. – 1998. – № 4. – С. 4.

230. Обласним фондом культури цього року засновано щорічну обласну премію імені А. І. Бальцера в галузі бібліотечної справи : [першим лауреатом стала його правонаступниця, директор ЗОУНБ ім. О. М. Горького І. П. Степаненко] // Клубок. – 1998. – 3 черв. (№ 1). – С. 3.

231. Черногуз Я. Мовчазна культура : [є відомості про виступ І. П. Степаненко на респ. наук.-практ. конф. «Роль бібліотек у відродженні національної культури» в м. Полтава] / Я. Черногуз // Укр. культура. – 1995. – № 2. – С. 8–10.

ЧАСТИНА ТРЕТЯ

ТЕКСТИ ОКРЕМИХ ПУБЛІКАЦІЙ І. П. СТЕПАНЕНКО

ИННА СТЕПАНЕНКО: «МЫ ПРЕДАННЫ ЧИТАТЕЛЯМ,
И ОНИ НАМ НЕ ИЗМЕНЯЮТ»

Вчера Запорожская областная универсальная научная библиотека имени Горького отметила юбилей. О сегодняшнем дне библиотеки мы ведем беседу с ее директором Инной Степаненко. Инна Павловна возглавляет «книжное царство» с мая 1982 года, то есть является свидетелем и золотых времен полного финансового обеспечения [в 80-е ежегодно в библиотечные фонды за счет бюджета поступало 62–65 тысяч экземпляров документов, в т. ч. и все издаваемые в СССР на русском языке книги], и упадка первых лет независимости, и перехода библиотеки на современные экономические и технологические рельсы.

Инна Павловна, если память мне не изменяет, платные библиотечные услуги появились еще в Советском Союзе. С чем это было связано?

– Да, в 1989 году вышло распоряжение Министерства культуры СССР о введении отдельных видов платных услуг в сфере культуры, в т. ч. и в библиотеках. Это был, если можно так выразиться, расцвет перестройки, когда многие понимали, что рыночная экономика в том или ином виде будет существовать. И это распоряжение работало скорее на изменения в сознании персонала. А читатели особо ущемлены не были. Во-первых, плата за регистрацию в библиотеке или пользование остродефицитной литературой была копеечной, но у людей появилась возможность читать недоступные раньше издания – журналы мод, например. Тогда же при библиотеке появились кружки по изучению иностранных языков. Мы также сотрудничали с обществом садоводов и огородников. Посетители могли не только воспользоваться

специализированной литературой, но и послушать лекции и даже обзавестись саженцами. В этом был позитив.

Позже, в 1997-м, когда согласно постановлению правительства Украины была расширена номенклатура сервисных [платных] услуг мы получили еще и право на штрафные санкции по отношению к недобросовестным читателям. Срок пользования книгой, взятой на абонементе на дом, – 30 дней. Его можно продлить, даже просто позвонив по телефону. Но если читатель игнорирует это правило, то при следующем обращении в библиотеку его ждет неприятный сюрприз. Тогда же мы были вынуждены принимать меры к некоторым студентам, варварски вырывающим страницы из учебников.

В целом должна сказать, что хотя во всем мире в бюджетах библиотек есть определенная доля платных услуг, они никогда не занимают там главенствующего места. Так же и у нас. Мы не можем подменить то, что обязано делать, согласно закону, государство.

Какие годы были самыми сложными?

– Как и во всей стране, 1993–1997 годы. Помните все эти талоны, купоны, задержки зарплат...

Только благодаря подвижничеству нашего коллектива, который добровольно, безо всякого нажима с моей стороны, пожертвовал однодневным заработком на закупку самых необходимых газет и журналов, мы три месяца работали без жалоб со стороны читателей. Потом деньги пошли, и мы закрыли первое полугодие, но во втором опять случилась задержка, и журналы с июля 2013 года так и не поступили в фонд. Что будет дальше с периодикой, а это полторы тысячи наименований газет и журналов стоимостью в 350 тысяч гривен в полугодие, пока не знает никто.

К тому же, в прошлом году за бюджетные средства нами были приобретены всего пять(!) экземпляров книг. Такого не случалось со времен Великой Отечественной войны. Напомню, что в 1941 году весь книжный фонд и помещение нашей библиотеки были уничтожены оккупантами. Но! Запорожье было освобождено 14 октября 1943 года, а уже 17

октября была назначена директор библиотеки, которая начала функционировать. Уже в январе 1944 года из Государственного литературного фонда библиотека получила десять тысяч наименований книг.

А в 2013 году – всего пять. И если бы не гранты, благодаря которым мы открыли центр «Вікно в Америку» [получили более тысячи наименований англоязычной литературы] и «Центр Русского мира» [примерно столько же], картина была бы совсем печальной. Спасибо местным авторам и законопослушным издателям, которые четко исполняют Закон Украины «Об обязательном экземпляре» [получено около 500 книг], а также читателям [в дар получено 3840 экз.]. Мы очень благодарны, в частности, Ирине Гуртовенко, Юрию Марченко, Валентине Острогляд, Галине Тимошенко, Светлане Четвертушкиной и многим-многим другим нашим землякам, кто щедро дарит нам литературу.

Увы, в 2013 году мы не смогли издать «Календарь знаменательных дат», который без перерывов выходил на протяжении 45-ти лет. Впрочем, как и многочисленные указатели и пособия, которые лежат в рукописном виде – нет средств. С ними можно ознакомиться только в электронном виде...

А каким образом вы компьютеризировались?

– Этот процесс начался в 1991–1993 годах, но возникли проблемы с программным обеспечением и процесс затормозился. Вторая волна информатизации, начавшаяся с 2000 года, была более успешной. Это были уже грантовые проекты Посольства США в Украине, нацеленные на расширение доступа читателя к Интернету. Повышением квалификации библиотекарей области, ОУНБ как методическому центру удалось заняться благодаря программе «Бібліоміст». На сегодняшний день в 16 централизованных библиотечных системах области действуют Интернет-центры. Всего же 81 библиотека, среди них и сельские, есть 265 компьютеров с доступом к Интернету. А библиотекари по окончании обучающих курсов, на базе регионального тренингового

центра нашей библиотеки, помогают жителям пользоваться Интернетом не только в образовательных, культурных целях, но и в виртуальном общении с местной властью.

За истекшие полтора десятилетия в библиотеке им. Горького создан электронный каталог, действует виртуальная справка, работает не только информативный сайт, но и блоги различных отделов. И если за прошлый год мы обслужили 38,5 тысячи читателей, то сайт посещает 171 тысяча пользователей.

Вот уже два года вы проводите акцию «Ночь в библиотеке». Что это дает?

– Такие акции проходят во всем мире. Основная идея – наглядно показать, что библиотека является не только местом чтения, но и общения. Впервые мы провели «Ночь в библиотеке» в 2012 году, и нам было интересно и людям это понравилось! Если тогда в ней участвовали две с половиной тысячи человек, то в прошлом году их было уже три с половиной тысячи.

Кроме этого, мы стараемся, чтобы читателям в библиотеке никогда не было скучно и неинтересно. Фигурально выражаясь, если мы будем преданны читателям, то они нам не изменят. У нас работает музыкальный лекторий, постоянно проходят встречи с литераторами, поэтами, презентации их произведений. Много лет мы сотрудничаем с творческим объединением «Самоцветы Запорожья», с народными мастерами, самодеятельными и профессиональными художниками. Когда на наши выставочные площадки начала выстраиваться очередь, мы постарались переоборудовать холлы на всех этажах, чтобы их можно было использовать в экспозиционных целях. На базе действующего в 2011–2012 гг. киноклуба мы в скором времени планируем организовать кинолекторий. В 2010 году мы открыли детскую комнату, где есть книги, игры, DVD. В то время, пока мама или папа занимаются в читальном зале, наш специалист бесплатно присмотрит за ребенком.

Только за первые восемь рабочих дней наступившего 2014 года у нас прошло 11 массовых мероприятий, вообще же практически каждый день наш посетитель имеет возможность поучаствовать в новом оригинальном мероприятии. Таких за год состоялось 273, это без учета книжных экспозиций, количество последних – 235.

Какими силами вы все это делаете?

– У нас прекрасный, здоровый, творческий коллектив с прочными традициями, есть даже профессиональные династии, мы чувствуем себя одной семьей. Каждый год человек десять принимает участие в профессиональных мероприятиях всеукраинского масштаба. Перенимаем опыт библиотек других областей, и к нам за ним часто приезжают гости. Ну, а в День библиотек мы стараемся вместе выехать куда-нибудь на экскурсию по нашему краю или по Украине.

Успехов вам и вашему замечательному коллективу!

МИГ. – 2014. – 23 янв. (№ 4). – С. 12.

КРИЗА БІБЛІОТЕК ЧИ КРИЗА ОСОБИСТОСТІ

*Інна Степаненко,
директор КЗ «Запорізька обласна універсальна
наукова бібліотека ім. О. Горького» ЗОР,
заслужений працівник культури України*

Не було би щастя, так нещастя допомогло. Під останнім маю на увазі тривожну ситуацію з передплатою періодики для обласної універсальної наукової бібліотеки імені О. Горького на перше півріччя 2013 року, яка спонукала небайдужих читачів і редакцію «Запорізької правди» до обговорення такої болючої проблеми, як криза читання.

Для мене – людини, для котрої книги і читання стали сенсом всього життя, запропонована Віталіною Московцевою тема дискусії, безперечно, особливо близька. І превалює тут, в першу чергу, не професійний інтерес, а громадянська позиція і чітке усвідомлення негативних наслідків кризи читання для країни.

А полягають вони у духовному зубожінні і подальшій деградації українського суспільства, втраті освіченості і культури населення. Свідком цих сумних явищ в останнє двадцятиріччя постійно стає кожен із нас: завалені сміттям вулиці, вандалізм у під'їздах, будинках, ліфтах і на транспорті, злочинність, бездомні тварини, неповага до людей похилого віку, неадекватна молодь, беззахисні діти... Цей перелік можна продовжувати і продовжувати.

Ще у XVI столітті Мартін Лютер сформулював місію читання, яка досі не втратила свого первісного значення – виховання особистості людини. Однак, за даними журналу «Кореспондент» (за 2012 р.), Україна стала європейським «лідером» (у сумному розумінні слова) за кількістю людей, які не читають. Кожен четвертий українець не відкриває книг

взагалі, для 79,1 відсотка наших співвітчизників читання не є сферою інтересів. На жаль, Запорізька область у цьому відношенні – не виняток.

Люди старшого й середнього покоління добре пам'ятають, що в СРСР – насправді найбільш читаючій країні у світі! – книга була нормальною частиною життя, домашня бібліотека – справжнім скарбом і гордістю, передплата сім'єю щонайменше трьох-чотирьох газет і журналів – життєвою необхідністю, а бездумне закриття публічної бібліотеки навіть у найменшому селі не могло наснитися навіть у страшних снах. Одразу чую заперечення моїх опонентів: тоді ж бо не було супутникового телебачення, глобальної мережі інтернет, електронних книг, розвинутої системи розваг (нічних клубів, кафе, барів) і такого іншого. Але ж набагато раніше, ніж у нас, ці «блага цивілізації» з'явилися в Швеції, Фінляндії, ближчих до нас Чехії, Польщі – проте частка читаючих тут складає відповідно 84, 79,5, 78,5 і 60 відсотків.

Пристрасних читачів і книголюбів шведам, фінам, чехам, полякам вдається виховувати завдяки збереженим традиціям сімейного читання, добре налагодженій книговидавничій справі, високому рівню освіти у навчальних закладах, де дітей змалку привчають любити й цінувати отримані з книг знання. А також системі сучасних бібліотек, книжкові фонди яких повністю оновлюються кожне десятиріччя. Так, чимало європейських країн (та й сусідню Росію) теж не оминуло зниження престижу читання, книжкової і читацької культури. Але там діють довгострокові національні програми підтримки й розвитку читання. Їх реалізація підвищує інтелектуальний потенціал нації, стає важливим інструментом збереження і розвитку культури, примноження багатства рідної мови.

Що нині маємо ми? Дідівські й батьківські бібліотеки замінили широкоформатні «плазми». Класику та серйозну літературу – кітч і гламур. Замість читання для душі маємо

виключно ділове читання і читання для навчання. Замість широкого сприйняття друкованих текстів – фрагментарне сприйняття електронних ресурсів. А ще до наших послуг у край збіднілі громадські бібліотеки (вони отримують новинок в 15 разів менше норм, що діють в ЄС), над якими постійно висить дамоклів меч закриття чи реорганізації (структуризації).

Я ніскільки не згущую фарби, а з сумом констатую факти. Чи є вихід із цієї ситуації? Безумовно, є. Всім нам треба зрозуміти, що читання насправді серйозна праця, яка потребує значних зусиль не лише індивідуума, а й усього суспільства. Необхідно переосмислити соціальну, економічну, політичну і культурну роль читання у наш надстрімкий і надмобільний час. Просувати його та стимулювати інтерес у широкої публіки до книг, бібліотек, книгарень – загальнонаціональна задача, яку повинні спільно вирішувати органи влади, громада, батьки, освітяни, бібліотекарі, книговидавці, засоби масової інформації. Позитивний приклад такого єднання – соціально-культурна акція ОУНБ імені О.Горького «Ніч у бібліотеці», яка зібрала понад дві з половиною тисячі заборіжців різного віку, професій і статусів!

До речі, зважаючи на особливості читання сучасних користувачів бібліотек, у читальних залах може бути не надто багато людей одночасно, проте комфортні умови спонукають їх приходити сюди частіше, спілкуватися, обмінюватися думками, зустрічатися з письменниками і таке інше. Це підтверджують і результати наукового дослідження, проведеного спеціалістами нашої бібліотеки: 29 відсотків користувачів відвідують її, щоб ознайомитися з новою літературою, ще 23 – відшуковують конкретну інформацію, у 23 відсотків мета – самоосвіта, а в 14-ти – дозвілля. І лише для 7 відсотків бібліотека – місце віртуального доступу до ресурсів. При цьому 43 відсотки користувачів у нас приваблює універсаль-

ність і повнота фонду, а 20 – приємна атмосфера й можливість спілкування. Не дивно, що, маючи триста робочих днів на рік, ми щодня приймаємо у стінах бібліотеки імені О. Горького в середньому 500 осіб, а ще 18 тисяч користувачів стали учасниками 390 культурно-освітніх заходів.

Тож, не відмовляймо собі в одному з найприємніших і найкорисніших занять на землі – читанні книг: читаймо вдома, читаймо з дітьми, читаймо в бібліотеках...

Запоріз. правда. – 2013. – 13 квіт. (№ 43). – С. 4.

АКЦІЯ «НІЧ У БІБЛІОТЕЦІ» – СВЯТО ДЛЯ ВСІХ

Інна Степаненко

Готуючись вчотирнадцяте відзначити Всеукраїнський день бібліотек, ми роздумували, на якому ж форматі проведення свята зупинитись цього року? Адже були у нас і абсолютно офіційні торжества, де керівники облдержадміністрації, облради вітали бібліотечну спільноту, вручали нагороди і відзнаки кращим з кращих, в т. ч. і щорічну регіональну премію «За досягнення у розвитку культури Запорізького краю у галузі бібліотечної справи», і святкові урочистості з концертними програмами для бібліотекарів, читачів, благодійників, які проходили в Палацах культури та провідних театрах м. Запоріжжя, і круглі столи за участю громадськості, де активно обговорювалися нагальні проблеми розвитку бібліотек, їх трансформації та модернізації, тижні бібліотеки та дні відкритих дверей під гаслами «Бібліотека збирає друзів», «Позиціонуємо себе» з організацією відкритих майданчиків за межами будівлі, і суто корпоративні святкування, як то: теплохідна екскурсія навколо о. Хортиця, відвідання єдиного в Україні Кінного театру та Козачого стану на о. Хортиця, поїздки до славнозвісної Петриківки, Свято-Троїцького собору у Новомосковську, Національного заповідника «Великий луг», Софіївського парку в Умані.

То ж хотілося чогось неординарного, незвичайного, хотілося зробити свято масштабнішим, видовищнішим, вийти із традиційного образу бібліотеки, зробити крок назустріч запоріжцям, розширити сприйняття ними бібліотеки як відкритого культурного простору. Думка про широку соціально-культурну акцію по типу міжнародної «Ночі в музеї» витала у колективі давно, та було страшно ватися за її реалізацію. Сміливості і сил нам надали результати

першої всеросійської акції публічних бібліотек «Бібліоніч», яка відбулася у квітні цього року. Отож, вивчивши досвід наших колег та музейників, прихопивши дещо із власних напрацювань, заручившись підтримкою управління культури і туризму облдержадміністрації, ми приступили до втілення ідеї організації «Ночі у бібліотеці».

Варто зазначити, що цей безпрецедентний для нашої області проект (претендувати на ексклюзивність і першість загалом ми, безумовно, не можемо) захопив абсолютно всіх працівників Горьківки, хоча, чого гріха таїти, були серед нас спочатку і скептики та маловіри: «А кому це потрібно?», – «Та хто до нас прийде, коли навкруги стільки розваг?», – «Хіба це форма роботи для ОУНБ?», – «А раптом якась книга пропаде?» – звучало із вуст окремих колег. Та час розставив все на свої місця і показав, чи вдалося, в решті решт, перебороти і наш консерватизм, і обережність, і певні ризики, і внутрішній особистий спротив.

Акції передувала колосальна підготовча робота. За основу реалізації задуму ми взяли кредо, яке давно стало суттю нашої діяльності: «Ми любимо бібліотеку, дбаємо про неї та її користувачів. Для вас відкриті наші двері і серця». Визначаючи ціль акції, ми, передусім, переслідували задачу залучити якомога ширшу аудиторію в приміщення самої бібліотеки, продемонструвати її інформаційно-ресурсний і інтелектуальний потенціал, показати, що це дійсно сучасний і зовсім не нудний заклад, покритий пилом. При цьому намагалися вибудувати програму таким чином, щоб чисельність культурно-розважальних заходів анітрохи не затьмарювала сутність бібліотеки – її книжкове багатство і розмаїття і щоб саме книга була в центрі уваги. Декларуючи свої можливості і наміри в програмі соціально-культурної акції «Ніч в бібліотеці», ми згрупували основні заходи за рубриками «Бібліотека – простір для пізнання», «Бібліотека – простір для

спілкування», «Бібліотека – простір для творчості», «Бібліотека – простір для інтелектуальних розваг», «Бібліотека – простір для душі».

В процесі підготовки акції працівники бібліотеки, особливо ж відділів інноваційного розвитку і зв'язків з громадськістю, мистецтва, періодичних видань та електронних ресурсів, обробки документів і каталогізації, документів із сільськогосподарських і природничих наук, основного книгозберігання проявили максимум заінтересованості, ентузіазму, творчого натхнення і винахідливості для забезпечення вдалого її проведення: розробляли макети флаєрів, сувенірів (ручки, магніти, брелоки із фірмовою символікою), вишукували маловідомі, але цікаві творчі колективи, домовлялися з друзями бібліотеки про допомогу та взаємодію, готували свої невеличкі секрети, сюрпризи, які розкрилися лише в ході «Ночі...», тощо.

Усвідомлюючи, що успіх акції значною мірою залежатиме від чітко продуманої грамотної рекламної кампанії, ми задіяли найрізноманітніші засоби і канали поширення інформації. Центром піардіяльності став відділ інноваційного розвитку і зв'язків з громадськістю, який координував процес, робив все можливе для того, щоб реклама привернула увагу до «Ночі...» реальних і потенційних користувачів та викликала у них бажання долучитися до нетрадиційного проведення вільного часу у головній книгозбірні краю. Зокрема, задалегідь в організаціях, навчальних закладах розповсюджувалися афіші, програми, листи-запрошення, флаєри, активно використовувалися для повідомлень інтернет-ресурси: веб-портал бібліотеки, блог «Библиомир города Z» (biblmir.blogspot.com), соціальні мережі («Одноклассники», «В контакте», «Фейсбук»). Особливу роль в інформаційному супроводі акції відіграли місцеві ЗМІ, дружна підтримка яких значно розширила можливості її оприлюднення. Заінтригува-

вшись незвичністю заходу, інформацію розмістили провідні телеканали («Запоріжжя», ТВ-5, МТМ), найпопулярніші друковані видання («Запорізька правда», «Индустриальное Запорожье», «МИГ», «Верже», «Мрія», «Афіша»), значна частина міських інформаційних сайтів (www.061.ua, timesua.com, golos.zp.ua, vkurse.zp.ua, woman.zp.ua, portmone.name, z-city.com.ua).

І от настав час «Х»: 28 вересня, 17-00. Розпочалося дійство на центральному вході бібліотеки, де гостей «Ночі...» зустрічали добре знайомими класичними мелодіями учасники Запорізького міського дитячо-юнацького симфонічного оркестру під управлінням С. Скрипника. Потім потік відвідувачів плавно перемістився безпосередньо в приміщення закладу. Оформлення вестибюлю настроювало всіх на вечірній таємничий лад: сіяли місяць і зірки, жевріли свічки, вели неспішні бесіди, співали гоголівські герої (у виконанні акторів академічного обласного українського музично-драматичного театру імені В. Магара), вальсували юні вихованці студії бального танцю «Грація». Нудьгувати учасникам акції було насправді ніколи, навпаки, виникала проблема - як встигнути усюди. Різна за віком, уподобаннями, смаками публіка не безсторонньо споглядала за подіями «Ночі...», а була активним співучасником всього, що відбувалося у стінах бібліотеки. Комуś була до вподоби камерна атмосфера китайської чайної церемонії, яка проходила в тиші відділу періодики під заспокійливу розмірену розповідь М. Балаховської з центра розвитку «Анаель» про культуру чаювання, щирість зустрічей з цікавими особистостями – відомим народним цілителем, головним редактором газети «Дедушка», автором популярних книг «Травник Степана Байдужого», «Любомудрие», «Магический месяцеслов» М. Левадним, запорізькою поетесою В. Коваль, пісні на вірші якої є у репертуарі Анатолія

Сердюка, Алли Кудлай, Таїсії Повалій, Світлани та Віталія Білоножків у відділі краєзнавства чи актрисою і режисером академічного обласного молодіжного театру Н. Вошиловою у відділі мистецтв, заслуховуючись виконанням нею уривків із моноспектаклю «Едіт Піаф». Хтось посилено вирішував дилему, на чому ж все-таки зупинитись, отримати естетичну насолоду, занурившись в «мову» індійського танцю у виконанні колективу «Радхарані» або ж дізнатися щось нове про модні тенденції вечірнього вбрання, зачісок, репрезентованих у дефіле студентами Запорізького коледжу технологій і дизайну? А що вже говорити про численні майстер-класи: батик і бодіарт, петриківський розпис і композиції із природного матеріалу... Прагнучих власноруч розписати футболку, опанувати мистецтвом татуювання хною (пізніше протягом всієї «Ночі...» ієрогліфи «Щастя», «Книга», «Мудрість» гордовито майоріли на багатьох учасниках), нігтьового дизайну виявилось так багато, що довелося додатково дообладнувати робочі місця.

Не може не потішити бібліотечну душу той факт, що найзатребуванішим елементом «Ночі...» виявилось знайомство наших відвідувачів з бібліотекою, її ресурсами і можливостями. Відбою не було, наприклад, від бажаючих пройти «закритими місцями» Горьківки (відділи комплектування, обробки документів і каталогізації, основного зберігання фондів). Один із відвідувачів, до речі, назвав екскурсії «хітом» заходу, а дехто з гордістю пізніше зізнавався, що примудрився кілька разів мандрувати коридорами у супроводі гіда. Хоча передбачалося, що подорожі нічною бібліотекою будуть організовуватися щогодини (остання о 21-00) та, зважаючи на особливий попит, довелося проводити їх вдвічі частіше. І людей поважного віку, і молодь, і дітлахів, які прийшли з батьками, інтригувала утаємниченість переходів 9-ти ярусного книгосховища, тисячі книжкових скарбів на

полицях, півтемрява, мерехтіння ліхтариків, очікування чогось містичного, нереального, навіяного відомим фільмом. Бібліотечний привид, на втіху наймолодшим, на хвилюку таки з'являвся в глибині нескінченних рядів стелажів!!!

Істині цінителі старовини впродовж всієї «Ночі...» не полишали виставкову залу, де діяла експозиція книжкових раритетів «Від малюків до велетнів». Періодично сюди зазирали, а потім надовго затримувались і інші відвідувачі. Всіх зачудували і крихітні книжечки, які з легкістю вміщуються навіть на дитячій долоні, і величезні фоліанти, і рідкісні видання кінця XVIII – початку XIX ст. А ще тут була прекрасна нагода вперше сфотографуватися з унікальним ключем від бібліотеки довжиною 40 см, подарованого 35 років тому колективу будівельниками на новосілля.

В цю «Ніч...» найспокійнішу та найврівноваженішу аудиторію, мабуть, представляли відвідувачі кіноклубу «Кіно+» та центра вивчення іноземних мов. Майже до закінчення акції вони із задоволенням переглядали художні фільми, тематика яких пов'язана з бібліотекою: «Бібліотекар: У пошуках списа долі», «Наречена Франкенштейна», «Володар сторінок» (останній – англійською мовою).

Не могли не скористатися відвідувачі і такими звабливими пропозиціями, як безкоштовний запис до бібліотеки, нічні знижки для читачів-боржників, посиденьки за чашечкою чаю з обговоренням рецептів трав'яних настоїв у фітобарі відділу сільськогосподарської та природничонаукової літератури, придбання задешево сувенірів із запорізькою символікою від творчого об'єднання «Колорит». Дивували своєю наївністю нескінченні черги до ворожки Салону книжкової магії, образ якої напрочуд вдався завідуючій відділом обліку і контролю О. Кобзар, а «пророцтва» від Пушкіна, Байрона, Омара Хайяма, Шекспіра сприймалися багатьма не на жарт серйозно.

На щастя, внутрішній простір нашої бібліотеки дозволив уникнути будь-яких непорозумінь у маршрутах одночасного пересування десятків відвідувачів у пошуках найцікавішого.

Особливо ж відчувалися переваги нашої будівлі, коли в «бій» кинулися дві команди учасників бібліотечного квесту, бо ж доводилося, вміло маневруючи серед інших гостей, зайнятих своїми справами, швидко відшукувати підказки і розгадки на всіх 6-ти поверхах та навіть на прилеглій території. Переможених у цьому інтелектуально-розважальному занятті не було: перешкоди успішно подолали, всі отримали призи. З великим задоволенням відвідувачі включалися і в інші запропоновані інтерактивні ігри, вікторини, конкурси («Відгадай письменника», «Здійсни бібліотечну обробку книги», «Виконай читацьке замовлення»), ставали учасниками безпрограшної лотереї, серед лотів якої був і привабливий бонус у вигляді одноразової 2-х годинної безкоштовної роботи в Інтернеті. А тим часом ближче до 21 години любителі живої музики збиралися у холі 3-го поверху та невимушено влаштовувалися на сходинках послухати виступ гурту «New Day Blues Band». Звична бібліотечна тиша вибухнула бурхливим джазом, ритми якого стали початком стихійної дискотеки, в якій від душі «запалювали» і молоді гості «Ночі...», і бібліотекарі.

Серед цього шуму і гаму, незвичного для такого поважного закладу, окремі відвідувачі, як от студентка іноземної філології ЗНУ Дарина Ткаченко, змогли зайнятися і звичним буденним ділом: «Я люблю бібліотеку, часто тут буваю і сьогодні прийшла як зазвичай. Знаючи про захід, швиденько пройшлася всіма поверхами, все побачила, але роботи багато – іспанський рекламний текст чекає. Мені дуже на руку, що нині можна допізна попрацювати з вкрай потрібними мені документами».

На завершення небуденної зустрічі запоріжців з бібліотекою о 23-00 на майданчику перед закладом всіх чекали сюрпризи від етно-музичного колективу «БарабанЗА» (керівник Денис Васильєв) та фаєр-шоу театру вогню «Магай».

В кінці акції і відвідувачі, і персонал змогли із задоволенням констатувати «Ніч у бібліотеці» вдалася. Результати її перевершили навіть найсміливіші наші очікування. Вже на 19

годину кількість відвідувачів сягала 1800 осіб, а загалом учасниками соціально-культурної акції стали понад 2,5 тис. запоріжців різного віку, професій і статусів.

Як деякий аванс ми можемо сприймати зараз захоплені відгуки багатьох з них.

Із записів у «Книзі відгуків та побажань»:

– Такого це, зазвичай тихе та спокійне місце, мабуть, ще не бачило..., але саме тому було ще більш несподівано і захоплююче. Дякую за гарні враження та незабутній вечір. Бажаю колективу творчої наснаги і нових ідей.

– Как абсолютно неожиданно и очаровательно обернулась встреча с Горьковкой через 10 лет. Если бы мне сказали когда-то, что однажды вечером я буду неспешно прогуливаться по библиотеке с чашечкой чая в шлейфе бодрящей музыки, обсуждая с друзьями увиденное и услышанное, — я бы не поверила. И вот я здесь! Ощущение сравнимо с радостью от встречи со старым другом. Огромное спасибо вам всем, дорогие наши хранители мудрости и знания, за то, что вы отважились и совершили просто чудо — с нами и для нас.

– Спасибо огромное, что «простили долг». Мероприятия очень впечатлили, особенно выставка раритетной книги. P.S. Гадалка предсказывает правду!

Із соцмереж:

– Спасибо огромное за этот чудесный праздник!!! Концерты, мастер-классы, квест, конкурсы – это было невероятно увлекательно!!! Попасть в книгохранилище – было моим давним желанием и вот оно исполнилось! Я счастлива))) Атмосфера была очень доброжелательной, еще раз спасибо всем работникам библиотеки.

– Дякую за істинну естетичну насолоду, подаровану «Ніччю...». Проведення вартувало шаленої підготовки – і вийшло дійсно цікаво і захоплююче. З великим бажанням чекатиму такого заходу наступного року.

– Наконец-то свершилась мечта многих: благодаря акции «Ночь в библиотеке» удалось-таки побывать в самых укромных и скрытых от обычных посетителей уголках.

Наступні кілька днів ми всі відчували себе справжнісінькими іменинниками. Широкий резонанс від акції викликав шквал доброзичливих і вдячних телефонних дзвінків від друзів, шанувальників бібліотеки, читачів, навіть і тих, хто з різних причин не завітав до нічної бібліотеки. Ми стали героями численних сюжетів на TV, в пресі.

До яких же висновків ми прийшли, підводячи поки що перші підсумки акції? Здається, нам вдалося головне, – викликати інтерес людей до бібліотеки (який, ні для кого не секрет, в останні роки помітно згасає, навіть не дивлячись на активне запровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій), переробити повсякденну рутину та створити справжнє свято і для відвідувачів, і для бібліотекарів, змінити уяву і жителів, і персоналу про сучасну книгозбірню, хоча б на 6 годин відійти від традиційного надто серйозного іміджу.

Безумовно, такі крупномасштабні заходи, де задіяні значні матеріальні, фінансові і людські ресурси, часто проводити не можливо. Однак життя вимагає від нас знову і знову доводити, що бібліотека приваблива і потрібна, а отже читацький інтерес слід постійно стимулювати, дивувати відвідувачів новими формами спілкування, несподіваними темами, запрошенням цікавих співрозмовників, комфортними умовами та поступово переорієнтовувати професійну свідомість.

...Тепер ми точно не маємо права розчарувати своїх відвідувачів.

Хортиця. – 2012. – № 6. – С. 103–107.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

А

Атаманчук І. – 15
Ахинько Е. – 55, 210, 211

Б

Бальцер А. – (39), (50), 223, (230)
Басенко С. – 18, 47, 52
Башкеева І. – 212
Беляєва Л. – 115, 146, 161
Болгов В. – 194, 215
Боєва Н. – (129)
Бойко О. – 189
Бойко П. – 171
Брынза Я. – 207

В

Віслоух Л. – 85
Вилегжаніна Т. – 18, 47, 52
Волкова О. – 100, 193, 194
Воловік В. – (125), (162)
Волох В. – 228
Волохін О. – 67

Г

Гаращенко О. – 67
Голдобін А. – 220
Горбенко І. – 1
Горський І. – (108)
Григаш Л. – 56

Д

Демчук І. – 104
Деркач Д. – 216
Дзюба О. – 21
Діденко В. – (165)

Довбаш Г. – див. Нагорна Г.
Дочинець М. – (105)
Дробная О. – 54
Дутова О. – 60, 149, 170, 172, 213, 214

Ж

Жавжарова Т. – 22
Животовська В. – 67
Жилінський В. – (119)

З

Зворыгина Н. – 83

І

Ізюмова Л. – 46, 51, 63, 72, 153, 168, 168

К

Квітка В. – 138
Кийко С. – 181
Кириленко В. – 196
Ківшар Т. – 204
Кліковка Г. – 68, 69, 76, 216
Кобинець А. – 82
Ковальов П. – 61
Козлова В. – 67
Колесникова Н. – 14
Колодка Л. – 35, 51, 99
Кривоший О. – 135
Кузьменко Н. – 201, 207
Купреєва Н. – 26, 27, 30, 64, 120, 133, 147, 152, 154, 162, 173,
177, 178, 179, 205
Кушніренко І. – (119)

Л

Литвак О. – 111, 126
Лютый Г. – (142)

М

Мажара Л. – 111, 113, 157, 158, 168, 175

Маслова М. – 105, 106, 111, 122, 130, 137, 159

Махно Н. – (105)

Мацієвська Г. – 114

Михайлов Б. – (164)

Михайлова Н. – 164

Михайлюта О. – (135)

Модіано П. – (106)

Н

Нагнибіда М. – (124)

Нагорна (Довбаш) Г. – 40, 60, 100, 105, 109, 119, 124, 125, 128,
135, 139,

141, 142, 145, 148, 157, 162, 165, 167, 173,
175, 181, 213, 214, 217, 218

Назаренко О. – 104

Новохатько Л. – 198

О

Олейник С. – 62, 199

П

Палівода Т. – 136

Панчук Н. – 56

Пеклушенко А. – 199

Петков С. – 4, 10

Полянчук Л. – 58

Пономарьова С. – 63, 72, 175

Пуха І. – (167)

Р

Рекубрацький А. – (173)

Романів Н. – 110

С

Савкіна О. – 108, 129, 143, 165

Сердюк А. – (143)

Сидорин В. – 14

Ставничий А. – 190

Степаненко І. (И.) – 1-181, (181-231)

Т

Тамм Є. – 87

Тарануха О. – 91

Тарлінська О. – 111, 113, 158, 168, 192

Ф

Федосенко М. – 156, 174

Франко І. – (169)

Ч

Чабаненко М. – 70, 71

Черних Т. – 24, 118

Чорногуз Я. – 231

Чуприна А. – 11

Ш

Шевельов М. – 226

Шевченко В. – 39

Шевченко В. І. – (145)

Шевченко Т. – (109)

Шершньова І. – 60, 100, 103, 112, 117, 121, 127, 132, 133, 140,
141, 150,

151, 155, 163, 164, 173, 193, 203, 209, 213, 214

Шилин Д. – 73, 74

Шиханов Р. – 208

Щ

Щеглова Ю. – 130, 144

Ю

Юрик Ю. – 66

Юров Ю. – 225

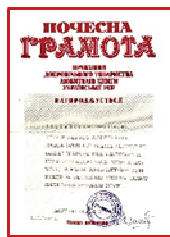
ДОДАТКИ

Додаток 1

НАГОРОДИ ТА ВІДЗНАКИ І. П. СТЕПАНЕНКО

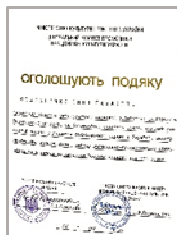
1990

За велику організаційно-масову роботу по пропаганді та розповсюдженню літератури серед трудящих та кваліфіковану методичну допомогу книголюбським формуванням області нагороджена Почесною грамотою правління добровільного Товариства любителів книги Української РСР.

1998

За багаторічну сумлінну працю, вагомий особистий внесок у розвиток бібліотечної справи в Україні, високу професійну майстерність, плідну громадсько-просвітницьку діяльність та з нагоди відзначення Всеукраїнського дня бібліотек отримала Подяку Міністерства культури і мистецтв України та Центрального комітету профспілки працівників культури України (16.09.1998 р.)

За значний особистий внесок у розвиток бібліотечної справи та з нагоди Всесвітнього Дня книги і авторського права нагороджена Дипломом лауреата премії ім. А. Бальцера обласного фонду культури.

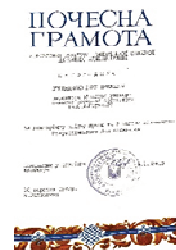

1999

За вагомий особистий внесок у розвиток бібліотечної справи, високий професіоналізм присвоєне почесне звання «Заслужений працівник культури України» (Указ Президента України від 29.09.1999 р. № 1232 «Про відзначення нагородами України працівників бібліотек»).

За довгорічну плідну працю та з нагоди відзначення Всеукраїнського дня бібліотек нагороджена Почесною грамотою управління культури Запорізької облдержадміністрації.

2002

За багаторічну сумлінну працю, вагомий внесок у збереження і пропаганду надбавь національної та світової літератури та з нагоди 5-ї річниці Всеукраїнського дня бібліотек нагороджена Почесною грамотою Запорізької обласної державної адміністрації (розпорядження від 05.09.2002 р. № 360).

Лауреат у номінації «Жінка – працівник соціально-гуманітарної сфери» обласного конкурсу «Господиня свого краю» (05.03.2002 р.).

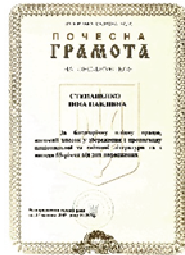

За активну участь у першій регіональній виставці-ярмарку учбової, наукової, краєзнавчої та дитячої книги на Запоріжжі «Хортицькі джерела-2002» отримала Подяку управління у справах преси та інформації облдержадміністрації.

2003

За багаторічну плідну працю, вагомий внесок у збереження і пропаганду національної та світової літератури та з нагоди 55-річчя від дня народження відзначена Почесною грамотою Запорізької обласної ради (розпорядження від 27.10.2003 р. № 287-р).

За багаторічну самовіддану працю на ниві культури, вірність професійному покликанню та з нагоди 55-річчя від дня народження нагороджена Почесною грамотою Центрального комітету профспілки працівників культури України (12.11.2003 р.).

2004

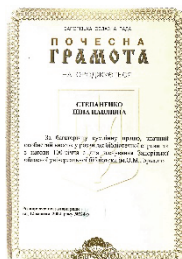
Нагороджена Почесною відзнакою «За багаторічну плідну працю в галузі культури» Міністерства культури і мистецтв України (31.10.2004 р.).

За сумлінну працю та високий професіоналізм нагороджена Почесною грамотою Міністерства культури і мистецтв України та центрального комітету профспілки працівників культури України (18.02.2004 р.).

За багаторічну сумлінну працю, значний особистий внесок у розвиток бібліотечної справи та з нагоди 100-річчя з дня заснування Запорізької обласної універсальної бібліотеки ім. О. М. Горького нагороджена Почесною грамотою Запорізької обласної ради (розпорядження від 12.10.2004 р. № 224-р).

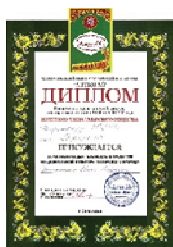
За турботу і практичну допомогу ветеранам м. Запоріжжя та з нагоди 100-річчя бібліотеки оголошена Подяка ради Запорізької міської організації ветеранів.

За вагомий внесок у підготовку і проведення творчого звіту майстрів мистецтв та колективів художньої самодіяльності Запорізької області «Ми - запорожці» у м. Києві отримала Подячний лист Запорізької облдержадміністрації (жовтень 2004 р.).

За активну діяльність у розвитку національної культури татарського народу нагороджена Дипломом почесного члена татарського товариства Запорізького центру татарської культури «Алтин Ай».

2005

За популяризацію проекту «Літня школа молодіжних кореспондентів» отримала Подяку Запорізької обласної молодіжної організації «Прес-центр «Акцент».

2007

Нагороджена медаллю Запорізької облдержадміністрації «За розвиток Запорізького краю» III ступеня (розпорядження від 3.09.2007 р. № 186-к).

2008

Нагороджена орденом «За заслуги перед Запорізьким краєм» III ступеня (розпорядження голови обласної ради від 11.11.2008 р. № 861-р).

За чуйне відношення до старшого покоління, активне сприяння проведенню ветеранських заходів і умілу підтримку морального духу пенсіонерів міста отримала Подяку міської ради ветеранів війни, праці і військової служби.

За довголітню добросовісну працю на бібліотечній ниві, активне співробітництво з профспілкою культури та з нагоди ювілею 60-річчя від Дня народження нагороджена Почесною грамотою Центрального комітету профспілки працівників культури України (12.11.2008 р.).

За багаторічну сумлінну працю, значний особистий внесок у збереження та розвиток бібліотечної справи та з нагоди 60-річчя від дня народження нагороджена Почесною грамотою Запорізької обласної ради (розпорядження від 22.10.2008 р. № 801).

2009

За активну участь у Всеукраїнському проєкті «Українці в світі», що представляє видатних діячів, народжених Україною, які відіграли важливу роль у творенні світової цивілізації, нагороджена Подякою Міністерства культури і туризму України.

Лауреат народного рейтингу «Гордість Запоріжжя».

2011

За підтримку реалізації соціальних молодіжних програм у Запорізькому регіоні отримала Подяку регіонального молодіжного еколого-краєзнавчого Центру «Сварог».

За багаторічну плідну співпрацю у справі пропаганди татарської народної творчості в Запорізькому краї отримала Подяку Запорізького центру татарської культури «Алтин Ай».

За допомогу в організації та проведенні Літньої школи МАН-2011 (історико-географічний профіль) для обдарованих дітей Запорізької області (13-17.06.2011 р.) оголошено Подяку Управління освіти і науки Запорізької облдержадміністрації.

За активну підтримку реалізації проекту «Вчимося створювати гармонію та успіх» в рамках «Навчально-інноваційної бібліотеки-2011» програми «Бібліоміст» отримала Подяку ГО «Асоціація бібліотек Вінниччини».

2012

Лауреат Народного рейтингу «Видатні Запоріжці». Її ім'я занесене у книгу «Гордість Запорожжя».

За благодатні труди на благо церкви Христової нагороджена грамотою Запорізької єпархії УПЦ (29.04.2012 р.)

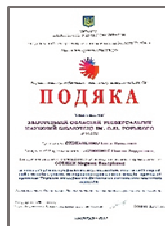

2013

Нагороджена орденом «За заслуги перед Запорізьким краєм» II ступеня (розпорядження від 24.10.2013 р. № 437-н).

За високий рівень професіоналізму, відданість мистецькій справі, найактивнішу участь та сприяння проведенню заходів, проявлені протягом Першого молодіжного Фестивалю витончених мистецтв «Амплуа» відзначена Подякою Академії творчості «Амплуа».

За вагомий внесок у розвиток соціальної культури Запорізького регіону та з нагоди 14-ої річниці Центру «СВАРОГ» нагороджена Грамотою регіонального молодіжного еколого-краєзнавчого центру.

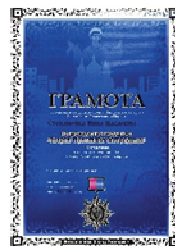

За участь у підготовці і проведенні Національної виставки-конкурсу образотворчого мистецтва в'язнів «Переображення Господньою Любов'ю», присвяченого Ювілею Хрещення Русі-України та сприяння процесу порозуміння та реінтеграції наших співгромадян до суспільного життя нагороджена Подякою верховного Архієпископа Української Греко-Католицької церкви (01.11.2013 р.)

2014

За благодатну працю на користь Запорізької єпархії УПЦ нагороджена медаллю «Покрова Пресвятої Богородиці» II ступеня (28.02.2014 р.)

За вагомий вклад у популяризацію визначних місць Запорізького краю отримала Подяку організаторів проекту «Символи Запоріжжя».

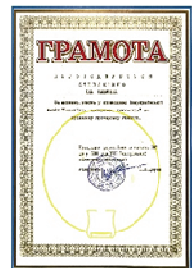

У РІЗНІ РОКИ

За небайдужість, допомогу і підтримку у проведенні фотовиставки «Яким бачать світ люди з проблемами зору, і як реагує світ на людей з обмеженим зором», спрямованої на мотивування людей до збереження зору та привернення уваги до проблем людей з недоліками зору, отримала Подяку Запорізького обласного благодійного фонду «Світлозір».

За активну участь у проведенні Всеукраїнської акції «Запобігти. Врятувати. Допомогти» та проявлену громадську позицію відзначена Грамотою Управління з питань НС та у СЗН від НЧК Запорізької облдержадміністрації.

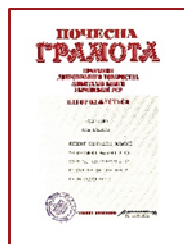
За активну допомогу в організації і проведенні XX ювілейного зльоту геральдистів України в м. Запоріжжя нагороджена Грамотою оргкомітету зльоту.

За активну просвітницьку діяльність і з нагоди Дня слов'янської писемності отримала Подяку Запорізького обласного товариства болгарської культури і Запорізької громадської організації вчених.

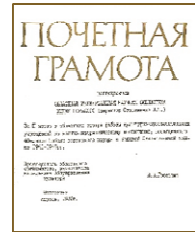
За багаторічну сумлінну роботу по пропаганді книги нагороджена Почесною грамотою правління добровільного Товариства любителів книги Української РСР.

НАГОРОДИ І ВІДЗНАКИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ЗА РОКИ КЕРІВНИЦТВА І. П. СТЕПАНЕНКО

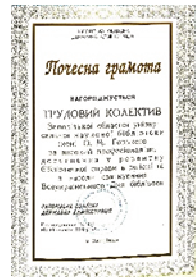
1985

За II місце в обласному огляді роботи культурно-просвітницьких закладів з військово-патріотичного виховання, присвяченого 40-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр. колектив бібліотеки нагороджено Почесною грамотою обласного управління культури (директор І. П. Степаненко).

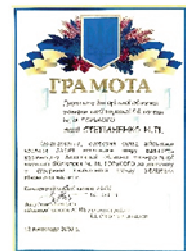
2001

За високий професіоналізм, досягнення у розвитку бібліотечної справи в регіоні та з нагоди святкування Всеукраїнського Дня бібліотек трудовий колектив бібліотеки нагороджено Почесною грамотою Запорізької обласної державної адміністрації (розпорядження від 10.09.2001 р. № 430).

2003

За допомогу у створенні книжкового фонду бібліотеки військової частини А1498 нагороджено колектив бібліотеки на чолі з директором І. П. Степаненко Грамотою Військової частини А1498.

2004

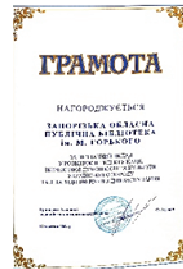
За вагомий внесок у забезпечення розвитку бібліотечної справи та з нагоди 100-річчя від дня заснування бібліотеки трудовий колектив нагороджено Почесною грамотою Кабінету Міністрів України (розпорядження від 26.08.2004 р. № 8546).

Колектив бібліотеки отримав звання Лауреата обласної премії за досягнення у розвитку культури Запорізького краю у номінації «За досягнення у розвитку бібліотечної справи» (рішення облдержадміністрації від 24.02.2004 р. № 75).

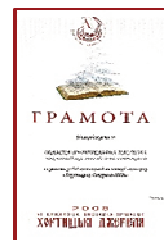

За визначний вклад у розвиток інтелекту нації, збереження духовності та культури українського народу та з нагоди 100-річчя з дня заснування бібліотеки трудовий колектив отримав Грамоту від Асоціації видавців та книготорговців.

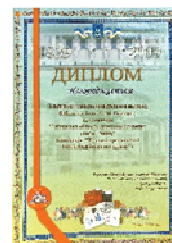
2008

За участь у VI книжковій виставці-ярмарку «Хортицькі Джерела – 2008» колектив бібліотеки нагороджено Грамотою оргкомітету.

2009

Колектив бібліотеки нагороджено Дипломом Одеської державної наукової бібліотеки ім. М. Горького за показник «Запорізька область: динаміка розвитку (1939–2009)» у номінації «Кращий краєзнавчий бібліографічний показник».

2011

За впровадження сучасних інформаційних технологій, популяризацію національного літературного надбання та за підсумками роботи у 2010 році трудовий колектив бібліотеки (директор І. П. Степаненко) нагороджено Почесною грамотою управління культури і туризму Запорізької облдержадміністрації.

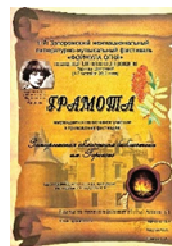

Колектив бібліотеки нагороджено Дипломом переможця Регіонального конкурсу на краще методичне та бібліографічне видання публічних бібліотек Півдня України 2010–2011 рр. у номінації «Краще бібліографічне видання» за бібліографічні видання: «Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2010 рік» та «Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2011 рік».

2012

За активну участь у проведенні I-го Запорізького міжнаціонального літературно-музичного фестивалю «Формула вогню», присвяченого 120-річчю від дня народження Марини Цветаєвої колектив бібліотеки нагороджено Грамотою оргкомітету фестивалю.

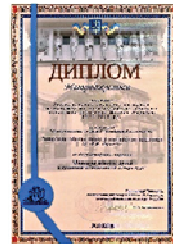

2013

Колектив бібліотеки нагороджено Дипломом лауреата Регіонального конкурсу на краще методичне та бібліографічне видання публічних бібліотек Півдня України 2012–2013 рр. у номінації «Красзнавство» за бібліографічні видання: «Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2012 рік» та «Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 2013 рік».

Колектив бібліотеки нагороджено Дипломом лауреата Регіонального конкурсу на краще методичне та бібліографічне видання публічних бібліотек Півдня України 2012–2013 рр. у номінації «Популяризація сучасної української літератури» за бібліографічне видання «Феномен жіночої прози в сучасній вітчизняній літературі».

2014

За підтримку мистецького руху в м. Запоріжжя та участь у проведенні заходів Другого Фестивалю витончених мистецтв «АМПЛУА» колектив бібліотеки і директор І. П. Степаненко отримали Подяку від арт-директора Фестивалю.

ФОТОАРХІВ

Батьки Надія і Павло Степаненко

Сестри Інна та Галина Степаненко

Інна Степаненко разом з однокласницями та вихователькою
(9 клас Лозоватської СШ, Черкаська обл. 1965 р.)

Інна Степаненко разом із
інститутськими подругами
Тетяною Павловою та
Валентиною Жолоб
(м. Запоріжжя,
парк на пл. Маяковського,
1975-1976 гг.)

Інна Степаненко разом із Любов'ю Беляєвою (1975 р.)

Інна Степаненко з одноклассницею Антоніною Корень
(Кіровоград, лютий 1987 р.)

Інна Степаненко із акторами театру ім. Н. Махна
(бібліотечний семінар, Гуляйполе-2008 р.)

Інна Степаненко разом із відомим запорізьким
краєзнавцем Іваном Кушніренком
(дарунок від автора "Бібліотеки Гуляйпільщини", 2010 р.)

Інна Степаненко, США, м. Чикаго, парк Мілленіум
(проходила навчання у Мортенсон-центрі, 2010 р.)

Інна Степаненко разом із відомим запорізьким
письменником Костянтином Сушко
(презентація книги автора "Ойкумена"), 2011 р.

Інна Степаненко із збіркою "Видатні запоріжці" та дипломом "Лауреат народного рейтингу" (2012 р.)

Інна Степаненко разом із Міністром Культури України Леонідом Новохатько, на задньому плані начальник Департаменту культури, туризму, національностей та релігій ЗОДА Ірина Конарева (листопад, 2013 р.)

Інна Степаненко у залі каталогів Запорізької ОУНБ
(березень, 2014 р.)

Інна Степаненко з Людмилою та Анатолієм Брацилами
(червень, 2014 р.)

І. Степаненко з колегами-бібліотекарями
(Володимир Моргуна презентував книгу батька Федора Моргуна
«Куда идешь Украина», 2014 р.)

Анатолій Сердюк, Наталія Кузьменко, Інна Степаненко та
Олександр Абліцов
(творча зустріч з А. Сердюком, 2014 р.)

ЗМІСТ

ВІД УКРАДАЧІВ	5
ЧАСТИНА І	7
Біографічна довідка	7
Беляєва Л. Дружба на все життя	12
Савкіна О. Директор, людина, подруга	14
Нагорна Г. Життя, віддане бібліотеці	17
Купреєва Н. На спомин про Інну Павлівну Степаненко	20
Основні віхи життя та діяльності І. П. Степаненко	23
ЧАСТИНА ІІ	27
Публікації І. П. Степаненко про діяльність та проблеми бібліотек області	27
Видавнича діяльність І. П. Степаненко	40
Література про життя та діяльність І. П. Степаненко	50
ЧАСТИНА ІІІ. ТЕКСТИ ОКРЕМИХ ПУБЛІКАЦІЙ	
І. П. СТЕПАНЕНКО	57
Инна Степаненко: «Мы преданны читателям, и они нам не изменяют»	57
Криза бібліотек чи криза особистості	62
Акція «Ніч у бібліотеці» – свято для всіх	66
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	75
ДОДАТКИ	79
Додаток 1. Нагороди та відзнаки І. П. Степаненко	79
Додаток 2. Нагороди і відзнаки Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки за роки керівництва І. П. Степаненко	89
Додаток 3. Фотоархів	93

Для нотаток

Для нотаток

Довідкове видання

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Інна Павлівна Степаненко

Біобібліографічний покажчик

Укладачі: *Т. Палівода, М. Маслоva, Г. Мацієвська*

Редактор: *Т. Пішванова*

Відповідальний за випуск: *О. Волкова*

Комп'ютерна верстка: *Г. Мацієвська*

Текст публікується за авторською редакцією.

Видавець:

ТОВ «Видавництво „СТАТУС“»

Адреса редакції: Україна, 69005, м. Запоріжжя,

Соборний просп., буд. 158, оф. 249.

моб. +38 (068) 448-11-28, mail@status.zp.ua

<http://status.zp.ua>

Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції

серія ДК № 5316 від 03.04.2017

Здано в набір 01•ХІ•2018. Підписано до друку 02•ХІІ•2018. Формат 64х90 ¹/₁₆.

Папір книжково-журнальний Holmen Book Cream. Гарнітури PT Serif, PT Sans.

Друк цифровий. Ум. друк. арк. 6,96. Обл.-вид. арк. 2,99. Друк. арк. відбиток 69,55.

Наклад 10 прим. Замовлення № 9089/11.2018-А. Ціна договірна.

Гарнітури PT Serif, PT Sans використовується відповідно

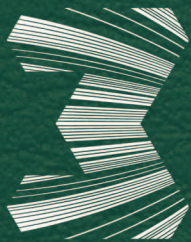
до Відкритої ліцензії компанії «ParaType Ltd».

© 2009, ParaType Ltd. All Rights Reserved.

Макет розроблений та віддрукований: **ТОВ «Видавництво „СТАТУС“»**

Книга віддрукована на Holmen Book Cream – спеціалізованому книжковому папері, що виготовляється концерном Holmen Paper AB, Швеція.

Папір сприяє зменшенню втомлюваності очей під час читання та подовжує вік книги.

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА